

ut solebat. Mox imaginatus uenisse Neronem in thoro rese-
disse. p̄mplisse librū primū quē de sceleribus eius ediderat:
eumq; ad extremum reuoluisse. idem in secundo ac tertio
fecisse. tunc abisse. expauit. & sic interpretatus est tanquam
idem sibi futurus esset scribēdi finis: q̄ fuisset illi legendi: &
fuit idem. Quod me recordantē miseratio subit quantum
uigiliarum quantum laboris exhauserit frustra. occurant
animo mea mortalitas: mea scripta. Nec dubito te quoq; ea
dē cogitatione terreri pro istis quæ inter manus habes. Pro-
inde dū suppetit uita: enitatur ut mors quam paucissima
quæ abolere possit inueniat. Vale.

C. Plinius Apollinari suo salutem.

Mai curam & sollicitudinem tuā: q̄ cū audisses me
æstate Thuscōs meos petirū: ne facerē suauisti: dū
putas insalubris. & sane grauis & pestilēs ora Thu-
scōz quæ p̄ littus extēdit. Sed hi p̄cul a mari recesserūt: qn̄
etiā Apēnino saluberrimo mōtiū subiacēt. Atque adeo ut
oēm p̄ me metū pōas: accipe tēperiē cæli: regiōis sitū. uillæ
amœnitatē: q̄ & tibi auditu & mihi relatu iocūda erūt. Cæ-
lū ē hyeme frigidū & gelidū. myrtos oleas q̄q; alia æstiuo tē-
pore lætanf aspernat & respuit. Lauḡ tamē patif atq; etiā
nitidissimā profert iterdū: sed nō sæpius q̄ sub urbe nostra
necat. Aestatis mira clāmētia. semper aer spiritu aliquo mo-
uet: frequētius tamē auras q̄ uētos habet: hinc senes multos
uideas. auos proauosq;. Iā iuuenum audis fabulas ueteres
fermōesq; maiorū. Cū ueneris illo putes te alio sæculo natū:
Regionis forma pulcherrima. imaginare Amphitheatrū ali-
quod imēsum & q̄le' sola regē natura possit effingere. Lata
& diffusa planities mōribus cīgīf. Montes summa sui parte
p̄cera nemora & antiq̄ habēt. frequēs ibi & uaria uenatio.
Inde crebræ siluæ cū mōte ipso descendūt: has iter pingues
terreniq; colles: (neq; enī facile ulquā saxū: etiam si quærat:
occurrit:) planissimis cāpis fertilitate nō cedūt: opimamq;

messem serius tantū sed nō minus pcoquit. Sub his p latus
omne uineæ porriguntur. Vnamq; faciem lōge lateq; conte
xunt. Quæ a fine imoq; q̄si margine arbuſta naſcūt. prata
inde campi. Cāpi quos nō niſi īgentes boues & fortiffima
aratra perfringunt: tātis glebis tenaciſſimū lolū cū pſecat:
aſſurgit ut demū nono ſulco perdomeſ. Prata florida & gē
mea trifoliū aliaſq; herbas teneras ſempq; molles & q̄ſi no
uas alūt: Cūcta enī perennibus riuis nutriunt. Sed ibi aquæ
plurimū: palus nulla q̄a deuexa terra qcq; liquoris accipit
nec abſorbuit effundit ī Tyberī. Medios ille agros ſecat na
uiū patiēs: oīſq; fruges deuēhit ī urbē hyeme dūtaxat & Ve
re. æſtate ſummittit ī menſiq; fluminis nomē arēti alueo de
ferit: Autūno reaſſumit. Magnā capies uoluptatē ſi hunc re
gionis ſitū ex monte proſpexeris: Neq; enim terras tibi ſed
formā aliquam ad eximiā pulchritudinē pictā uideberis cer
nere: ea uarietate ea deſcriptiōe quocūq; īciderint oculi reſi
ciunt. Villa ī colle imo ſita proſpicit quaſi ex ſūmo: ita leui
ter & ſenſim cliuo fallēte cōſurgit: ut cū aſcēdere te nō pu
tes: ſentias aſcendiſſe. A tergo Apenninū ſed longius habet.
Accipit ab hoc auras. q̄libet ſereno & placido die nō tamen
acres & imodicas ſed ſpatio ipſo laſſas & īfrac̄tas. magna ſui
pte meridiē ſpectat: æſtiuūq; ſolē ab hora ſexta: hybernū ali
quāto maturius: quaſi iuitat ī porticū latā & pro modo lon
gam: Multa ī hac mēbra. atriū etiā ex more uetere. ante por
ticū xyſtus cōciſus ī plurimas ſpecies diſtinctusq; buxo: de
miſſus inde pronuſq; puluinus cui beſtiarum effigies iuicē
aduerſas buxus inſcripſit. Acanthus in plano mollis & pene
dixerim liquidus. ambit hunc ambulatio preſſis uarieque
tonſis uiridibus incluſa: ab his geſtatio ī modum circi quæ
buxum multiformem humiliſq; & retentas manu arbuſcu
las circuit. omnia maceria muniuntur. hanc gradata buxus
operit & ſubtrahit: Pratum inde non minus natura quam
ſuperiora illa arte uiſendum. Cāpi deinde. porro multaque

alia prata & arbuta. A capite porticus Triclinium excurrit
ualuis Xystum desinentē & protinus pratum multūq; ruris
uidet fenestris. hac latus Xysti & quod profilit uillæ ac adia
centis hippodromi nemus comasq; p̄spectat. Cōtra mediā
fere porticū zeta parū recedit; cingit areolam quæ quatuor
platanis inumbratur; Inter has marmoreo labro aq̄ exūdat:
circūiectasq; platanos & subiecta platanis leni aspergine fo
uet. Est ī hac Zeta dormitoriū cubiculū quod die clamorē
sonum excludit: iūctaq; quotidiana amicorū cœnatio. Areo
lā illā porticus alia eadēq; omnia quæ porticus aspicit. est &
aliud cubiculū a p̄xima platano uiride & umbrosum mar
more excultū podio tenus: nec cedit gratiæ marmoris ra
mos īsidētesq; ramis aues imitata pictura fonticulus. In hoc
fonte crater: circa siphōculi plures miscēt iucūdiſsimū mur
mur. ī cornu porticus amplissimū cubiculum Triclinio oc
currit: Aliis fenestris Xystū. aliis despicit pratum: Sed ante
piscinam quæ fenestris seruit ac subiacet. strepitu uisuque
iucunda: Nam ex edito desiliens aqua suscepta marmore al
bescit. Idem cubiculum hieme tepidissimū qa plurimo sole
perfundit: Coheret hypocauston: & si dies nubilus immisso
uapore solis uicem supplet. Inde apodyteriū Balnei laxū &
hilare excipit cella frigidaria ī q̄ baptisteriū amplū atq; opa
cū. Si natate latius aut tepidius uelis ī area piscina ē. ī proxi
mo puteus ex quo possis rursus astrigi si pœniteat teporis:
frigidariæ cellæ connectitur media cui sol benignissimæ ē
præsto. caldariæ magis. prominent enim ī hac tres discessio
nes duæ ī sole: tertia a sole lōgius: a luce nō lōgius: apodyte
rio suppositū ē Sphæristeriū quod plura genera exercitatio
nis: plurisq; circulos capit nec procul a balneo scalæ quæ in
cryptoporticū ferūt: prius ad dietas tris. hæḡ alia areolæ illi
ī qua platani quatuor: alia prato: alia uineis iminet diuersis.
diuersasq; cæli partes ut prospectus habet. in summa crypto
porticu cubiculum ex ipsa cryptoporticu excisum qd̄ hip

podromum uineas mōtes intuetur. lūgitur cubiculū obuſū
ſoli maxime hyberno. hinc oritur Zeta: quæ uillæ hipodro-
mum adneſcit. hæc facies. hic uſus a fronte a latere. æſtiua
cryptoporticus i edito poſita quæ nō aſpicere uineas ſed tā-
gere uidetur. In media Triclinium ſaluberrimum afflatū ex
apeninis uallibus accipit. Poſt latiffimis feneftris uineas ual-
uis æque uineas ſed per cryptoporticum quaſi admittit. a la-
tere Triclinii quod feneftris caret: ſcalæ cōuiuio utilia ſecre-
tiore ābitu ſuggerūt. In fine cubiculū cui nō minus iucūdū
proſpectū cryptoporticus ipa quā uineæ præbēt. Subeſt cry-
oporticus ſubterraneæ ſimilis: æſtate: icluſo frigore riger:
cōtētaq; aere ſuo nec deſiderat auras nec admittit: poſt utrā
que cryptoporticū unde tricliniū deſinit: icipit porticus āte
mediū diē hyberna: iclinato diē æſtiua. hac adeūtur diætæ
duæ: q̄rum i altera cubacula quatuor: altera ttia ut circuit
ſol aut ſole utuntur aut ūbra. Hæc diſpoſitionē amœnitatē
q; rectorū lōge ꝑcedit hipodromus. medius pateſcit. ſtaticq;
intranſium oculis totus offerit. platanis circuiſ. Illæ hedera
ueſtiuntur: utq; ſummæ ſuis: ita imæ alienis frōdibus uirēt.
Hedera truncū & ramos pererrat: uicinalq; platanos trāſitu
ſuo copulat. has buxus. iteriacet. Exteriores buxos circūue-
nit Laurus: Vmbræq; platanorū ſuā cōfert. Rectus hic hip-
podromi limes: i extrema parte hemicyclo frangiſ: mutatq;
faciē. Cupreſſis ambitur & tegitur denſiore umbra opacior
nigriorq; interioribus circulis: ſunt enim plures: puriſſimū
diem recipit: Inde roſas effert: umbrarūq; frigus nō ingrato
ſole diſtinguit. Finito uario illo multipliciq; curuamine re-
cto limite reddiſ ne huic uni. Nā uix plures intercedētibus
buxis diuidunt: alibi pratulū: alibi ipla buxus interuenit in
formas mille deſcripta: litteris iterdū quæ mō nomē domi-
ni dicūt: modo artificis: alternis metulæ furgūt: alternis iſer-
ta ſc̄ poma & i ope urbaniffimo ſubita uelut i lati ruris imi-
tatio mediū i ſpaciū breuioribus utrinq; platanis adornat.

Post has acanthus hinc inde lubricus & flexuosus, deinde plu-
res figuræ pluraq; nomina. in capite stibadiū cādido marmo-
re uite protegī: Vitem quatuor columnellæ carystia sub-
eunt: Est stibadio aq̄ uelut expressa cubantiū pōdere siphon-
culis effluit, cauato lapide suscipit, gracili marmore cōtine-
tur: atq; ita occulte tēperat ut impleat nec redūdet. Gusta-
toriū grauiorq; cōnatio margini iponit: leuior nauicularū
& auiū figuris innatās circuit, cōtra fons egerit aquā & reci-
pit: nā expulsa in altū in se cadit iunctisq; hiatibus & absorbet
& tollit: e regione stibadii aduersū cubiculū tantū stibadio
reddit ornatus: quātū accipit ab illo, a marmore splēdet ual-
uis: uiridia p̄minet textit alia uiridia superioribus atq; inferio-
ribus fenestris suspicit despicitq;: Mox zetecula refugit q̄si
in cubiculū idē atq; aliud: lectulus hīc: & undiq; fenestræ &
tamē lumē obscurū umbra p̄mēte: Nam lætissima uitis per
omne tectū in culmē nitit & ascēdit, Nō secus ibi q̄ in nemore
iaceas: imbrē tātū tanq̄ in nemore nō sentias, hic quoq; fons
nascit: simulq; subducit: Sunt locis pluribus disposita sedi-
lia e marmore: quæ ambulatiōe fessos ut cubiculū ipm iu-
uant, fonticuli sedibus adiacent p̄ totū hippodromū indu-
ctis phystulis: strepūt riui: & q̄ manus duxit sequūt: his nūc
illa uiridia nūc hæc iterdū simul omnia lauant: uitassem iā
dudū ne uiderer argutior nisi p̄posuissem oēs angulos tecū
epistola circūire, Neq; enim uerebar ne laboriosum esset ti-
bi legenti quod absenti non fuisset: præsertim cum iterge-
scere si liberet depositaq; epistola quasi residere sæpius pos-
ses: præterea idulsi amorī meo: amo enī quæ maxima ex pte
ipse incohauit aut icohata percolui. In summa cur nō aperiā
tibi uel iudicium uel errorem? Primum ego officium scrip-
toris existimo ut titulum suum legat: & identidem interro-
get se quid cōeperit scribere: sciatque si materiæ immoratur
non esse longum: longissimum si aliquid accersit atq; attra-
hit, Vides quot uersibus Hōerus: quot Virgilius arma: hic

æneæ: Achillis ille describat: brevis tamen uterque est: quia facit quod instituit. Vides ut aratus minutissima etiã sydera cõsectetur & colligat: modum tamen seruat. Non enim excursus hic eius sed opus ipsum est. Similiter nos ut parua magnis: cum totam uillam oculis tuis subiicere conamur si nihil iductũ & quasi deuiũ loqmur: nõ epistola quæ describit sed uilla quæ describit magna est. Verũ illuc unde cõpene secundũ legẽ meam iure repræhendar si longior fuero in hoc in quo excessi, habes causas cur ego Tuscos meos Tusculanis Tyburtinis Prænestinisq; meis præponã. Nã super illa quæ retuli altius ibi otium & pinguius eoque securius, nulla necessitas togæ, nemo accersitor ex proximo, placida omnia & quiescentia: quod salubritate regiõis ut purius cælũ ut aer liqdiõ accedit, ibi animo: ibi corpe maxie ualeo: Nam studiis animum: uenatu corpus exerceo: mei quoque nusquam salubrius degunt: usq; adhuc certe neminẽ ex his quos eduxeram mecum: uenia sit dicto: ibi amisi: dii modo in posterum hoc mihi gaudiũ: hãc gloriã loco seruẽt. Vale.

C. Plinius Caluisio suo Salutem.

Ec hæredem institui nec præcipere posse rem pu. cõstat. Saturninus autem qui nos reliq; hæredes quadrantem rei pu. nostræ: deide quadrantẽ præceptionẽ quadringentorũ milium dedit: hoc si ius aspicias: irritũ: si defuncti uoluntatem ratũ & firmum est. Mihi aut defuncti uoluntas uereor quã in partem Iuriscõs. quod sim dicturus accipiant: Antiquior iure est utiq; in eo quod ad cõmunem patriã uoluit peruenire. an cui de meo his adiiciẽs cõtuli huic, cccc. miliũ paulo amplius tertiã partẽ ex aduẽtitio denegem: scio te quoq; a iudicio meo non abhorrere: cum eandẽ rẽ pub. ut ciuis optimus diligas. Velim ergo cũ pxi me decuriões cõtrahent qd sit iuris dicas, parce tamẽ & modeste: deide subiũgas nos, cccc. miliũ sicut pcepit saturninus illius hoc munus: illius liberalitatis tamẽ obsequiũ uocẽ:

hæc ego scribere publice supersedi: primū quod meminera
pro necessitudine amicitiaē tuæ & debere te & posse p̄inde
meis ac tuis partibus fungi: deinde quia uerebar ne modū
tibi quem in sermone custodire facile est tenuisse ī epistola
nō uiderer: Nā sermonē uultus gestus: uox ipsa moderatur:
epistola omnibus cōmendationibus destituta malignitatē
interpretantium exponit. Vale.

C. Plinius Capitoni suo Salutem.

Vades ut historiā scribam: & suades nō solus: multi
me hoc sæpe monuerūt: & ego uolo nō q̄a cōmode
facturū esse cōfido: id enī temere credas nisi exptus:
Sed q̄a mihi pulchrū ī primis uideē nō pati occidere q̄bus
æternitas debeat: aliorūq̄ famam cum sua extēdere. Me
aut nihil æque ac diuturnitatis amoris cupido sollicitat res
homīe dignissimæ p̄sertim q̄ nullius sibi cōsciū culpæ po-
steritatis memoriā nō reformidet: Itaq̄ diebus ac noctibus
cogito: si q̄ me quoq̄ possim tollere humo. Id. n. uoto meo
sufficit: illud supra uotū: uictorq̄ uirū uolitare p̄ ora: q̄q̄. o.
Sed satis ē qd̄ p̄pe sola historia polliceri uideē: oratiōi enī &
carmini p̄ua gratia nisi eloquētia ē summa. historia quoquo
modo scripta delectat: Sunt enī hoīes natura curiosi. & qua
libet nuda regē cognitiōe capiūt: ut q̄ sermōculis etiā fabel-
lisq̄ ducāt: me uero ad hoc studiū īpellit domesticū exēplū:
Auunculus meus idemq̄ p̄ adoptionē pater historias & qui
dē religiosissime scripsit. Inuenio aut apud sapiētis honestis-
simū esse maiorē uestigia seq̄: si modo recto itinere p̄cesse-
rint. Cur enī cū tot egi magnas & graues causas has etiam si
mihi tenuis ex his spes destino retractare ne tātus ille labor
meus nisi hoc quod reliquum est studii addidero mecū pa-
riter ītercidat. Nam si rationem posteritatis habeas quicqd̄
non est peractum P. ro. non inchoatum: dices potes simul &
rescribere actiones & cōponere historiā. Vtinā. Sed utrunq̄
tam magnum est ut abunde sit alterum efficere. Vnde uī

cesimo ætatis anno dicere i foro cœpi; & nunc demũ quid præstare debeat orator adhuc tamen p̄ caliginẽ uideo: qđ si huic oneri nouũ accesserit. hêt qđe oratio & historia multa cõmunia: sed plura diuersa i his ipsis quæ coĩa uident̄. Narrat illa. narrat hæc. sed aliter. huic pleraq; humilia & sordida & ex medio petita. illi oĩa recondita: splendida: excelsa cõueniunt. hanc sæpius ossa: musculi: nerui: illã tori quidã & q̄si tubæ decēt. Hæc uel maxime ui: amaritudine: instantia: illa tractu & suauitate atq; etiã dulcedine placet. Postremo alia uerba: alius sonus: alia constructio: Nã plurimum refert ut thucydides ait: itema sint an agonisma quoq; alterũ oratio rerum historia: & ex his causis non abducor ut duo dissimilia & hoc ipso diuersa q̄ maxima confundam misceamq;: ne tãta q̄si colluuiõẽ turbatus ibi faciã qđ hic debeo quæ iterũ ueniet ne a forẽsibus uerbis recedã aduocandi peto. Tu tamen iam nũc cogita quæ potissimũ tempora aggrediamur. Vetera & scripta aliis parata inquisitio: sed onerosa collatio. intacta & noua graues offensæ: leuis gratia. hæc p̄terea q̄ in tantis uitiis hominũ plura culpãda sunt q̄ laudãda. tũ si laudaueris parcus: si culpaueris nimius fuisse dicaris. hæc autẽ me nõ tardãt: est enĩ mihi p̄ fide satis animi. illud peto præstruas ad quod hortaris eligasq; materiã ne mihi tã scribere pato alia rursus cũctatiõis & moræ iusta ratio nascat. Vale.

C. Plinius Saturnino suo Salutem.

Arie me adfecerũt litteræ tuæ: nã partim læta partim tristia continebant. Læta q̄ te in urbe teneri nũciabant: nollẽ inquis: sed ego uolo. præterea qđ recitaturũ statim ut uẽissem pollicebãt. Ago gratias qđ expector: Triste illud quod Iulius ualens grauius iacet. quãquam ne hoc quidem triste: si Iulius utilitatibus æstimetur q̄ maturissime inexplicabili morbo liberari. Illud plane non triste solum uerum etiam luctuosum: qđ Iulius auitus decessit: dum ex quæstura redit. decessit in nauem procul a fratre amantissimo. procul a matre: a sororibus. nihil ista ad

mortuum pertinent: sed pertinuerunt cum moreret. pertinent ad hos qui supersunt. iam quod in flore primo tantae indolis iuuenis extinctus est summa consecuturus si uirtutes eius maturissent: quod ille studioque amore flagrabat: quantum legit: quantum etiam scripsit: quae nunc omnia cum ipso sine fructu posteritatis aruerunt: Sed quod ego indulgeo dolori cui si frenos remittas nulla materia non maxima est. finem epistolae faciam: ut facere possim etiam lachrymis quas expressit epistola. Vale.

C. Plinius Antonino suo Salutem.

Uim uersus tuos aemulor: tum maxime quae sint boni experior: Ut enim pictores pulchram absolutamque faciem raro nisi in peius effingunt: ita ego ab hoc archetypo laboro & decido. Quo magis hortor ut quam plurima proferas: quae imitari omnes concupiscant: nemo aut paucissimi possint. Vale.

C. Plinius Tranquillo suo Salutem.

Ibera tandem hendecasyllaborum meorum fide: quae scripta tua coibus aicis spoponderunt: appellat quotidie & flagitat: ac iam piculum est ne cogat ad exhibendum formulam accipe. lumen ipse in edendo haesita tortuosa tamen: mea quoque cunctatione tarditateque uicisti. Proinde aut rube moras: aut caue ne eosdem istos libellos quos tibi hendecasyllabi nostri blanditiis elicere non possunt: cum uitiosius schizontes extorquet perfectum opus absolutumque est: nec iam splendet lima: sed atteritur. patere me uidere titulum tuum. patere audire describi. legi. uenire uolumina tranquillorum mei: aequum est nos in amore tam mutuo eandem percipere ex te uoluptatem: qua tu perfrueris ex nobis. Vale.

C. Plinius Fabato profocero suo salutem.

Cepi litteras tuas ex quibus cognoui speciosissimam te porticum sub tuo filiique tui nomine dedicasse: sequenti die in portaque ornatum pecuniam promississe: ut initium liberalitatis esset consumatio prioris. gaudeo primum tua gloria cuius ad me pars aliquae pro necessitudine redudat. Deinde quod memoriam Soceri mei pulcherrimis operibus uideo proferri.

Postremo q̄ patria nostra floreat: quā mihi a quocūq; ex-
coli iucundū: a te uero lætissimū est. Quod supest deos pre-
cor: ut animū istū tibi: animo isti tēpus q̄lōgissimū tribuāt.
Nam liquet mihi futurum: ut peractō quod maxime p̄mi-
sisti inchoes aliud: Nescit enī semel icitata liberalitas stare:
cuius pulchritudinē usus ipse cōmendat. Vale.

C. Plinius Scauro suo salutem.

Excitaturus oratiūculā quā publicare cogito: aduoca-
ui aliquos ut uererer paucos: ut ueḡ audirē. Nā hic
duplex ratio recitādi. Vna ut sollicitudine icēdar: al-
tera ut admonear si qd forte me ut meū fallit: tuli qd̄ pete-
bā iueni qui mihi copiā cōsiliū sui facerent. Ipse p̄terea quæ-
dā emédāda annorauī: emédauī librū quē misi tibi: materiā
ex titulo cognosces: cætera liber explicabit: quē iā nūc oportet
ita cōsueicere ut sine præfatione intelligat. Tu uelim qd̄
de uniuerso quid de partibus sentias scribas mihi. Ero enī
uel cautior in continendo uel constantior in edendo si huc
uel illuc auctoritas tua accesserit. Vale.

C. Plinius Valeriano suo salutem.

Tu tu rogas & ego promisi si rogasses scripturū me
tibi: quē habuisset euētū postulatio nepotis circa tu-
sciliū nominatū. iductus ē noiatus: egit ipse p̄ se nul-
lo accusāte: etenī legati Vicētinoꝝ nōmodo nō p̄sserūt eū:
ueḡ etiā subleuauerūt: summa defensionis. nō fidē sibi i ad-
uocatione sed cōstantiā defuisse: descendisse ut actus: atq;
etiā i curia uisū. deīde sermōibus amicorū recessisse: monitū
enī ne desiderio Senatoris nimiā quasi de nūdinis sed q̄si de
gratia: fama: dignitate certātis tā p̄tinaciter p̄sertim i Senatu
repugnaret. alioquin maiorē inuidiā proxime passurus erat.
Iane prius tamē paucis adclamatū exeuntis subiunxit p̄ces
multūq; lachrymarū: quinetiam tota actiōe homo i dicēdo
exercitatus opam dedit: ut de p̄cari magis (id enī & fauora-
bilis & tutius): q̄ defendi uideret. Absolutus est sententia

designati consulis afrani dextri cuius hæc sūma melius qdē
noīatū fuisse facturæ: si causā Vicētinorū eodē aīo quo iulce
perat ptulisset: qā tamē i hoc genus culpæ nō fraude icidif-
set. nihilq; dignū animaduersione admisisse cōvinceret libe-
radū: ita tamē ut Vicētinis qd̄ accepat redderet. asīenserūt
oēs p̄ter Luciniū. Is interdicēdū ei aduocationē i qnquēniū
cēsuit: & q̄uis neminē auctoritate traxisset cōstāter i sētētia
māsit: q̄netiā dextrū q̄ primus diuersum censuerat plata le-
ge de senatu habēdo iurare coegit eripuisse qd̄ cēsuisset: cui
q̄q̄ legitime postulatiōi a q̄busdā reclamatū est: exprobrare
enī sentētiā dicerent: Nigrinus tribunus plebis recitauit li-
bellū diserrū & grauē quo questus ē uenire aduocariōes. Ve-
nire etiā p̄uaricatiōes: i lites coiri & gloriæ loco poni ex spo-
liis ciuiū magnos & statutos redditus: recitauit capita legū:
admonuit senatuscōsultorū: i fine dixit petendū ab optimo
principe ut qā leges qā senatuscōsulta cōtēnerent ipse tantis
mederet. pauci dies & liber p̄ncipis seuerus & tamē mode-
ratus. leges ip̄m: ē i publicis actis: q̄ me iuuat q̄ i causis agen-
dis nō mō p̄actione: dono: munere: ueq; etiā Xenis semp ab-
stinui. oportet qdē quæ sunt ihonesta nō q̄si illicita sed q̄si
iubēda uitare: iucundū tamē si prohiberi publice uideas qd̄
nunq̄ tibi ipse p̄miseris: erit fortasse imo nō dubie huius p̄-
positi mei & minor laus & obscurior fama: cū omnes ex ne-
cessitate facient quod ego sponte faciebam. iterim fruor uo-
luptate: cum alii diuinum me: alii meis rapinis: meæ auari-
tiæ occursum: per ludum acceptum dictitant. Vale.

C. Plinius Pontio suo salutem.

Ecesseram in municipium: cum mihi nunciatū est
Cornutum tertullum accepisse æmyliæ uiaē curam.
Exprimere nō possum: quanto sim gaudio affectus:
& ipsius & meo noīe: ipsius q̄ scilicet sicut ē ab omni ambi-
tione lōge remotus. debet tamen ei iucūdu honor eē ultro
datus: Meo q̄ aliquanto magis me delectat mandatum

mihī officium postquā par cornuto datū uideo : neq; enim
augeri dignitatē q̄ æquari bonis gratius: Cornuto autē qd
melius: quid sanctius: quid ī omni genere laudis ad exēplar
antiquitatis expressius: quod mihi cognitum est non fama:
qua aliogn optima & meritissima fruit: sed longis magnisq;
experimētis: una diligimus: una dileximus omnes fere quos
ætās nostra ī utroq; sexu æmulādos tulit: quæ societas ami-
citarum arctissima nos: familiaritate coniunxit. Accessit uī
culum necessitudinis publicæ. Idem enim mihi ut scis colle-
ga quali uoto petitus in præfectura ærarii fuit & ī cōsulatu.
tū ego qui uir & quātus esset altissime īspexi: cū sequerer ut
magistrū: ut parētem uererer: quod nō tā ætatis maturitate
q̄ uitæ merebatur: his ex caulis ut illi sic mihi gratulor: nec
priuatim magis q̄ publice: tandem homines nō ad pericula
ut prius uerum ad honores uirtute perueniunt. In infinitū
epistolā extendā: si gaudio meo idulgeā. præuertā ad ea quæ
me agentē hic nuncius depræhēdit. Erā cū profocero meo.
erā cū amita uxoris. Erā cū amicis diu desideratis: circūibā
agellos. audiebā multū querelæ rusticæ. rationes legebā
inuitus & causis: malis enī chartis sum litteris iniciatus cœ-
perā etiam itineri me præparare: nam includor angustiis cō-
meatus: eoq; ipso q̄ delegatū Cornuto audio officiū mei ad
moneor: cupio te quom iud idē tēpus Cāpania tua remittat
ne q̄s cū ī urbē rediero cōtubernio nostro dies peat. Vale.

C. Plinius Marcellino suo salutem.

Risitissimus hæc tibi scribo. Fūdani nostri filia mīor
defuncta: qua puella nihil unquam festiuius: amabi-
lius: nec mō lōgiore uita sed pene īmortalitate digni-
us uidi. nōdū annos. xiiii. expleuerat: & iā illi talis prudētia:
matronalis grauitas erat. & tamē suauitas puellaris cū uirgi-
nali uerecūdia: ut illa patris ceruicibus ihærebat: ut nos ami-
cos paternos & amāter & modeste cōplectabatur: ut nutrices:
ut pædagogos: ut p̄ceptores p̄ suo quēq; officio diligebat:

quā studiose quā itelligēter lectitabat: Vt parce custoditeq;
ludabat: q̄ illa tēperātia q̄ etiā cōstātia nouissimā ualitudinē
tulit. medicis obsequebat: sororē primā adhortabat: ipsamq;
se destitutā corporis uiribus uigore animi sustinebat: dura-
uit hic illi usq; ad extremū: nec aut spatio ualitudis aut me-
tu mortis ifractus ē: quo pluris grauiorēsq; causas nobis re-
linqueret & desiderii & doloris. O triste plane acerbūq; fu-
nus morte ipsa mortis tēpus idignius. Iā destinata erat egre-
gio iuueni: Iā electus nuptiarū dies: Iā nos aduocati. Quod
gaudiū: quo mœrore mutatū ē? Nō possū exprimere uerbis
quā aīo uulnus accepim: cū audiui fūdaniū ut multa luctuo-
sa dolore iuenit p̄cipientē qd̄ i uestes: margaritas: gēmas fue-
rat erogaturus: hoc i tura & i unguēta & odores ipēdere.
Est qd̄ ille eruditus & sapiēs: ut q se ab ineūte ætate altiori-
bus studiis altiusq; dediderit: sed nūc oīa quærit. sæpe quæ
dixit aspernat: expulsisq; uirtutibus & talis pietas ē cui igno-
sces: laudabis etiā si cogitaueris qd̄ amiserit: amisit enī filiā:
quæ nō miūs formā oris eius q̄ os uultūq; referebat: totūq;
patrē mira similitudine exscripserat. Proinde si quas ad eū
de dolore litteras mittes: memento habere solatiū nō quasi
castigaturæ & nimis forte: sed molle & humanū. Quod ut
facilius admittat multū fauet mediū tēporis spatiū. Vt n. cru-
dū adhuc uulnus medētiū manus reformidat: Deīde patit̄
atq; ultro reqrit: sic recēs animi dolor cōsolatiōes reiicit ac
refugit: mox desiderat & uehemēter admotis acq̄escit. Vale.

C. Plinius Spurinæ suo salutem.

Cio quātope bonis artibus faueas: quantū gaudii ca-
pias: si nobiles iuuenes dignū aliqd̄ maioribus suis
faciāt: quo festinātius nūcio tibi fuisse me hodie i au-
ditorio Calpurni Pisonis. Recitabat tacte pingmon eruditā
sane luculentāq; materiā. scriptæ legis erat. fluētibus teneris
& enodibus sublimibus etiā ut poscit loco alte enī & ua-
rie nūc atollebat: nūc residebat: excelsa depresso: exilia plenist

seueris iucūda mutabat: oīa īgenio pari: cōmēdabat hęc uo
ce suauissima: uoce uerecunda: multum sanguinis: multū so
licitudinis in ore: magna ornamenta recitantis. Etenī nescio
quo pacto magis ī studiis hoīes timor quam fiducia decet.
ne plura: quanq̄ libet plura quo sunt pulchriora de ui recita
tione finita multum ac diu exosculatus adolescentem: q̄ est
acerrimus stimulus monendi: laudibus incitauī pergeret q̄
coepisset: lumenq; quod sibi maiores sui prætulissent poste
ris p̄ferret. gratulatus sum optimæ matri gratulatus & fra
tri qui in auditorio illo non minorē pietatis gloriā quā ille
alter eloquētiæ retulit. tam notabiliter pro fratre recitante
primum metus eius mox gaudium eminuit: Dii faciant ut
talīa tibi sępius nunciem: faueo enī sęculo: ne sit sterile ef
fectum: mireq; cupio ne nobiles nostri nihil ī domibus suis
pulchrum nisi imagines habeant quę nunc mihi hos adole
scentis tacite laudare adhortari: & quod amborum glorię
satis magnum est: id cognoscere uidentur. Vale.

C. Plinius Marco suo Salutem.

Ene est mihi: quia tibi bene est. habes uxorem tecū:
habes filiū: frueris mari: fontibus: uiribus: agro: Vil
la amoenissima: neq; enī dubito esse amoenissimā in
qua se cōposuerat homo felicior ante quā foelicissimus fie
ret: Ego ī Tuscis & uenor & studeo: quę iterdum simul fa
cio: nec tamē adhuc possum p̄nūciare utrum sit difficiljus
capere aliquid an scribere. Vale.

C. Plinius Paulino suo Salutem.

Ideo q̄ molliter tuos habeas: quo simplicius tibi cōfi
tebor qua idulgētia meos tractē. est mihi semp ī aīo
homeri cū illud & hoc nostrū pater
familie. q; si essem natura asperior & durior frāgeret me ta
mē ifirmitas Liberti mei Zosimi: Cui tāto maior humani
tas exhibēda ē: q̄to nūc utilior humanitas ægrotāti: Est hō
p̄bus officiosus litteratus: & ars qdē eius & q̄si īscriptio co
h

moedus: i q̄ plurimū facit: Nā p̄nūciat acriter: sapiēter: apte:
decēter: Etiā utif Cithara perite ultra quā comcedo necesse
ē. Idē tā cōmode oratiōes & historias & carmīa legit; ut hoc
solū didicisse uideat. hęc tibi sedulo exposui: quo magis sci
res q̄ multa unus mihi & quā iucūda ministeria p̄staret. ac
cedit lōga iā caritas hoīs quā ipsa pericula auxerunt: Est enī
natura cōparatū: ut nihil æque amorē icitet & accēdat quā
carēdi metus: quē ego p̄ hoc nō semel patior: nā āte aliquot
annos: dū intente īstanterq; p̄nūciat: sanguinē reiecit: atq;
ob hoc in ægiptū missus a me: post longā peregrinationem
cōfirmatus redit nup: deinde dū p̄ continuos dies impatus
uoci ueteris īfirmitatis tussicula admonef. ausus sanguinē
reddit. Qua ex causa destinaui eū mittere ī prædia tua: quæ
foroiuli possides. audiui enī te sæpe referētē esse ibi aera sa
lubrē: & lac eiusmodi curationibus accōmodatissimū: rogo
ergo scribas tuis ut illi uilla ut illi domus pateat. offerāt etiā
sumptibus eius si quod opus erit: erit autem opus modico:
est enim parcus & continens: ut non solum delicias: uerum
etiam necessitates ualitudinis frugalitate restringat. ego p̄
ficiscenti tantum uiatīci dabo quantū sufficit & eunti ī tua.

C. Plinius Vrsō suo Salutem.

Terum bithyni breue tēpus a Iulio Basso & Rufiū
Varenū quem proconsulem detulerunt Varenū:
quē aduersus Bassum & postularant & acceperant.
inducti in senatū inquisitionē postulauerūt. tū Varenus pe
tit: ut sibi quoq; defensionis causa uocare testes liceret: recu
santibus bithynis cognitio suscepta ē ei pro Varenō nō nisi
euentu. nam bene an male liber iudicabit. In actionibus enī
utramq; in partem fortuna dominatur. multum commen
dationis & detrahit & adfert memoria: uox: gestus: tempus
ipsum: postremo uel amorem uel odiū rei. liber offensionis.
liber gratia & liber secūdis: gratia casibus & aduersis caret:
& respōdit mihi Fōteius magnus unus ex bithynis pluribus

uerbis sanctissimis rebus est plerisque graecorum ut cito copia uolubilis tam longas tamque rigidas periodos uno spiritu quasi torrente contorquent. Itaque Iulius candidus non inueste solet dicere aliud esse eloquentiam aliud loquentiam, nam eloquentia uix uni aut alteri: iam non sumus Antonii: credamus nemini. haec uero quam Candidus loquentiam appellat multis atque etiam impudentissimo cuique maxime contigit. Postero die dixit pro Vareno homulus calide: acriter: culte. contra Nigrinus praese grauer: ornate: censuit acilius ruffus conf. designatus inquisitionem bithynis danda: postulationem Vareni silentio praeteriit. haec forma negandi fuit. Cornelius priscus actoribus quae petebat & reo tribuit uicique numero: impetrauimus rem negligenter compraesam: nec satis suis tantum iustam: tamen quare iustam non sum epistola executurus. ut desideres actionem: Nam si uerum est homericum illud *αὐτὸς ἑὶ κτήνην* a te prouidendum est mihi ne gratiam nouitatis & flore illud quae oratiunculam illam uel maxime commendant epistolae loquacitate praeterent. Vale.

C. Plinius Ruffo suo Salutem.

Escenderam in basilicam Iuliam auditurus quibus proxima comperendinatione respondere debebam: se debant iudices decipi uenerant: obuersabant: aduocatis silentium longum: tandem a praetore nuncius dimittunt. C. n. eximie dies me gaudente: qui nunquam ita paratus sum: ut non morari ter causa dilationis nepos praetor qui legibus quaerit proposuerat breue edictum: admonebat accusatores: admonebat reos: executus se quae senatusconsulto continerentur. suberat edicto senatusconsulti. hoc oes quisque negotium haberet iurare prius quam agere iubebant. nihil se ob aduocationem cuiquam dedisse: promississe: cauisse. his enim uerbis ac mille praeterea & uenire aduocatiois & emi uetabant. pecuniam dumtaxat decem milia dare: hoc facto nepotis commotus praetor qui centum uiribus praesidet deliberaturus an sequeretur exemplum inopinatum nobis otium dedit. iterum

rota ciuitate nepotis edictū carpiſſe: laudat: multi iuenimus
qui curua corrigeret. qd ante hūc prætoreſ non fuerunt: qſ
autem hic eſt qui emendet publicoſ mores. alii cōtra. rectiſ-
ſime fecit inituruſ magiſtratū. iura cognouit: ſenatuſ cōſ. le-
git: reprimiſ nouiſſimoſ pactioſ. rē pulcherrimā turpiſſi-
me uenire nō patiſ. taleſ ubiq; ſermones qui tamē alterutrā
in partē ex euentu præualebunt: ē omnino inimicū ſed uſu
receptū quod honeſta conſilia uel turpia prout male aut pſ
pere cedūt: ita uel procedunt uel repræhēdunt. Inde plerūq;
eadem facta modo libertatiſ modo furoriſ nomē accipiūt.

Liber Sextuſ Epistoſarum Pliniſ incipit.

C. Pliniuſ Tironi ſuo Salutem.

Vamdiu ego tranſpadum: tu in Piceno: minus te
requirebam. Poſtquam ego in urbe: tu adhuc in
piceno multo magiſ. Ex quo ipſa loca in quibuſ
eſſe una ſolemuſ acriuſ metuſ commouent: ſeu
qd̄ deſideriū abſentiū nihil p̄inde ac uicinitaſ acuit. Quoq;
propiuſ acceſſeriſ ad ſpem fruēdi: hoc impatientiuſ cupiaſ.
qcqd̄ ī cauſa eripe me huic tormēto. Veni: aut ego illuc un-
de cōſulte p̄perauī reuertar uel ob hoc ſolū: ut expiar an mi-
hi cū ſine me romæ cōperis eē ſimileſ hiſ epistoſaſ mittaſ.

C. Pliniuſ Arriano ſuo Salutem.

Oleo nonnunquā in iudiciis quæreſ meū Regulū:
nolo enī dicere deſiderare: cur ergo quæro? habebat
ſtudiis honorē: timebat. pallebat. ſcribebat quamuiſ
nō poſſet ediſcere illud ipſum: quod oculum modo dextrū
modo ſiniſtrū circūlinebat dextrum ſi a petitore: alterū ſi a
poſſeſſore eſſet acturuſ qd̄ candidū ſpleniū in hoc aut illud
ſupciliū trāſſerebat: qd̄ ſemp haruſpiceſ cōſulebat de actio-
niſ eueſtu animi ſupſtitione: ſed tamē & magno ſtudioꝝ ho-
nore ueniebat tā illa p̄q̄ iucunda una dicētibuſ q; libera t̄pa
petebat audituroſ erogabat. Quid deniq; iucūdiuſ quam
ſub alteriſ iuidia quamdiu ueliſ & in alieno auditorio q̄ſi

depræhensum commode dicere? sed utcunq; se habent ista
benefecit Regulus quod est mortuus. melius si ante, nunc
enī sane poterat sine malo publico uiuere sub eo principe
sub quo nocere nō poterat. Ideo fas est nōnunq; eum quære
re. Nā postquā abiit: illa icrebruit passim & iualuit cōsuetu-
do. binas uel singulas clepsydras iterdū & dimidias & dādi
& petendi. Nā qui dicunt: egisse malunt quam agere: & qui
audiunt: inire quā iudicare: tanta negligentia: desidia: tanta
deniq; inreuerētia studiorū periculorumq; est: an nos sapiē-
tiores maioribus nostris? Nos legibus ipsis iustiores? quæ
tot horas tot dies tot pendinationes largiunt. hebetes illi &
supra modū tardi: nos aptius dicimus: celerius itelligimus:
religiosius iudicamus: qui paucioribus clepsydris præcipita-
mus causas q̄ diebus explicari solebant. O. Regulus qui am-
bitione ab omnibus obtinebas quod fide paucissimi p̄stāt:
equidē quotiens iudico quod uel sapius facio q̄ dico q̄tum
qui plurimū postulat atq; dicit eum temerariū existimo di-
uinare quā spatiosa sit causa iaudita: tēpusq; negotio finire:
cuius modū ignores præsertim cum primā religiōis suæ iu-
dex patientiā debeat quæ pars magna iustitiæ est. At quædā
superuacua dicuntur etiā: sed satius est & hæc dici quā non
dici necessaria. Præterea an sint superuacua nisi cū audieris
scire non possis. Sed de his melius corā ut de pluribus uitiis
ciuitatis. Nam tu quoq; amore communium soles emēdare
cupere quæ iam corrigere difficile est. Nūc respiciamus no-
stras & quid omnia in tua recte: in mea noui nihil. mihi aut
gratiora sunt bona quod perseuerant & leuiora incōmoda
sed assueui. Vale.

C. Plinius Vero suo Salutem dicit.

Ratias ago quod agellum quē nutrici meæ donaue-
ram colendū suscepisti. & erat cū donarem centū mi-
lium nummū. postea decrescente reditu etiā pretiū
minuit: quod nūc te curāte reparabit. Tu modo memineris

commendari tibi a me non arbores & terram : quanquam hæc quoque: sed munusculum meum quod esse quam fructuosissimum non illius magis interest quæ accepit : quam mea qui dedi. Vale.

C. Plinius Calphurniæ suæ salutem dicit.

Vnquã sum magis de occupationibus meis questus, quæ me non sunt passæ aut proficiscẽtem te ualitudinis causa in campaniã prosequi: aut profectũ euestigio subsequi: Nunc enĩ præcipue simul esse cupiebam: ut oculis meis crederẽ quid uiribus qd corpusculo acgreres, & qui deniq; secessus uoluptates regionisq; abundantia i offensa transmitteres. Equidem etiã fortem te non sine cura desiderarem. Est enim suspensum & anxium de eo quem ardentissime diligas interdum nihil scire: Nunc uero cũ absentiatum infirmitatis tuæ ratio incerta & uaria solitudine exteret, uereor omnia: quæq; natura metuentium est : ea maxime mihi quæ abominor fingo, quo impensius rogo: ut timori meo singulis quotidie uel etiã binis epistolis cõsulas. ero, n. securior dum legam: statimq; timebo cũ legero. Vale.

C. Plinius Vrsõ suo Salutem dicit.

Cripseram tenuisse Varenũ ut sibi euocare testis liceret: quod pluribus æquum: quibusdam iniquum & quidẽ pertinaciter uisum maxime Licinio nepoti: qui sequenti Senatu cũ de rebus aliis referretur: de pximo Senatusconsulto differuit: finitamq; causam retractauit. addidit etiam petendũ a consulibus: ut referrent sub exemplo legis ambitus de lege repetundarũ: an placeret in futurum ad eã legem adiici: ut sicut accusatoribus iquirẽdi testibusq; denuntiandi potestas ex ea lege esset: ita reis quoque fieret : fuerunt quibus hæc eius oratio ut fera & intẽpestiua & præpostera displiceret: quæ omisso cõtradicendi tẽpore castigaret peractum cui potuisset occurrere. Viuentium quidem celsus prætor tanquã emẽdatorẽ senatus & multis & uehe-

menter increpuit:respondit nepos:rursusque celsus: neuter
contumeliis tēperauit.nolo referre q̄ dici ab ipsis moleste
tuli:quo magis quosdam e numero nostro improbaui: qui
modo ad celsum modo ad nepotē prout hic uel ille diceret
cupiditate audiendi cursitātē & nunc quasi stimularent &
accenderent.nunc quasi recunciliarent componerentq; fre-
quentius singulis: ambobus interdum propitium Cæsare
ut in ludicro aliquo precabantur. mihi quidem illud etiam
peracerbum fuit quod sunt alter alteri quod pararēt iudicati.
Nam & celsus nepoti ex libello respondit: & cello nepos ex
pugilaribus:tanta loquacitas amicorum ut homines iurga-
turi id ipsum inuicem scirent tanquā cum uenissent. Vale.

C. Plinius Fundanio suo Salutem dicit.

I quando nunc præcipue cuperem esse te Romæ:
& sis rogo: opus ē mihi uoti laboris sollicitudinis so-
cio.petit honores Iulius Naso.petit cū multis cū bo-
nis:quos ut gloriosū sic ē difficile supare:pendeo ergo & ex-
erceor spe:afficior metu:& me consularem esse non sentio.
rursus mihi uideor.omniūque decurri candidatus. meretur
hanc curam longa mei caritate.est mihi cum illo non sane
paterna amicitia. neq; enim esse potuit per meam ætatem.
solebat tamen uix dum adolescētulo mihi pater eius cū ma-
gna laude monstrare:erat non studiorum tantum uerum
etiam studiosorum amantissimus:ac prope quotidie ad au-
diendos quos tunc ego frequētabat: Vir alioquin clarus ac
grauis & q̄ pdesse filio memoria sui debeat. sed multi nūc
i senatu quibus ignotus ille:multi quibus notus.sed nō nisi
uiuētis reuerētur:quo magis huic omīssa gloria patris in q̄
magnū ornamentum gratia infirma ipsi elaborādū ē. quod
qdē semper quasi prouideret hoc tēpus sedulo fecit.parauit
amicos:quos parauerat:coluit:me certe ut primū sibi iudi-
care permisit ad amorē imitationemq; delegit: dicēti mihi
solicite adsistit:assidet recitanti:primus etiā & cum maxim e

nascentibus opusculis meis interest: nunc solus: ante cum patre: cuius nuper amissi ego suscipere partes: ego uicem debeo implere: doleo enim & illum imatura morte indignissime raptus & hunc optimi patris adiumento destitutum: solisque amicis relictum. Quibus ex causis exigo ut ueritas & suffragio meo tuum iungas. permultum interest mea te ostentare & tum circuire. ea est auctoritas tua ut putem me efficacius tecum etiam meos amicos rogaturum. Abrumpe siqua te retinet: hoc tempus meum: hoc fides: hoc etiam dignitas postulat. Suscepi candidatum & suscepisse me notum est. ego ambio: ego periclitor: in summa si datur Nasoni quod petit: illius honor: si negatur: mea repulsa est. Vale.

C. Plinius Calphurniae suae Salutem dicit.

Cribis te absentia mea non mediocriter affici: Vnquam habere solatiu: quod pro me libellos meos teneas. saepe enim in uestigio meo colles: gratum quod his formis acquiescis: inuicem ego epistolas tuas lectito atque identidem in manus quasi novas sumo. sed eo magis ad desiderium tui accendor. Nam cuius litterae tantum habent suauitatis: huius sermonibus quantum dulcedinis inest: tu tamen frequentissime scribe: licet hoc ita me delectet ut torqueat. Vale.

C. Plinius Prisco suo salutem dicit.

Tritium crescentem & nosti & amas. quis enim illo spectatior paulo aut non nouit aut non amat. hunc ego non ut multi sed arctissime diligo: oppida nostra unius diei itinere dirimunt: ipsi amare inuicem cum est flagrantissimus amor adolescentuli coepimus: mansit hic postea: hic neque frigit iudicio: sed inualuit. sciunt quae alterutrum nostrae familiaris inuenit. Nam & ille amicitiam meam latissima praedicatione circumfert: & ego praeter me fero quanta sit mihi curae modestia quae securitas eius. Quin etiam cum insolentiam cuiusdam tribu natum plebis inuituri uereretur idque indicasset mihi respondere quorsus haec? ut scias non

posse attilium me incolumi iniuriam accipere: iterum dices quorsus hæc? Debit ei pecuniã Valerius Varus: huius est hæres maximus noster: quem & ipse amo: sed cõiunctus tu. Rogo ergo exigo etiã p iure amicitie cures: ut Attilio meo salua sit nõ fors modo sed etiã usura pluriũ annorũ. homo est alieni abstinentissimus: sui diligens, nullis quæstibus sustinetur nullus, ex frugalitate reditus. Nam studia quibus plurimum præstat: ad uoluptatem tantum & gloriam exercet: & grauis est ei uel minima iactura: & q̃a reparare quod amiserit grauius: exime hũc illi: Exime hũc mihi scrupulũ: sine me suauitate eius sine: leporibus p̃frui, neq; enĩ possum tristem uidere: cuius hilaritas me tristẽ esse nõ patit. i. sũma nocti facetias hominis quas uelĩ attendas: ne i bilẽ aut amaritudinem uertat iniuria: quã uim habeat offensus crede ei quam in amore habet: nõ feret magnum & liberum i geniũ cum contumelia damnũ. Verum ut ferat ille ego meum damnũ meam contumeliã iudicabo: sed non tanquã p̃ mea hoc est grauius irascat, quãquam quid denunciationibus & quasi minis ago: qñ potius ut cõperã rogo oro: des operam ne ille se quod ualidissime uereor: a me ego me neglectum a te putem. Dabis autem si hæc perinde cura ẽ tibi quam illud mihi. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem dicit.

Ommendas mihi Iulium Nasonẽ candidatũ: Nasonem mihi? quid si me ipsum? fero tamen & ignosco, eũdem enĩ cõmendassem tibi si te romæ morãte ip̃e abfuissem, habet hoc sollicitudo quod oĩa necessaria putat, tu tamen censeo alios roges: ego precum tuarum minister: adiutor: particeps ero. Vale.

C. Plinius Albino suo Salutem dicit.

Vm uenisset i Socrus meæ uillam Alsiensem: quæ aliquãdo Rufi Verginii fuit: ipse mihi locus optimi illius & maximi uiri desideriu, nõ sine dolore renouauit. hũc

enim incolere secessum atque etiam senectutis suæ nidulū
uocare consueuerat. Quocunq; me cōtuliffem illū animus:
illum oculi requirebant. libuit etiam monumentum eius ui
dere: & uidisse poenituit: Est enim adhuc imperfectum: nec
difficultas operis in causa modici ac potius exigui: sed iertia
eius cui cura mandata est. Subit indignatio cum miseratiōe
post decimum mortis annum reliquias neglectūq; cinerem
sine nomine iacere: cuius memoria orbem terrarum gloria
peruagetur, at ille mandauerat caueratq; ut diuinum illud
etiam immortale factum uersibus inscriberetur.
Hic situs est Rufus pulso qui uindice quondam
Imperium asseruit non sibi sed patriæ:
Tam rara in amicitiiis fides: tam parata obliuio mortuorū
ut ipsi nobis debeamus cōditoria extruere omniaq; hære
dū officia præsumere. Nā cui nō est uerēdū quod uidemus
accidisse Verginio cuius iniuriam ut indigniorem sic etiam
notiorem ipsius claritas facit. Vale.

C. Plinius Maximo suo salutem dicit.

Diem lætum, adhibitus in cōsilium a p̄fecto urbis:
audii ex diuerso agentes summæ spei, summæ idolis
iuuenes fuscum salinatorem & Numidiū quadratū:
egregium par nec modo tēporibus nostris: sed litteris ipsis
ornamento futurū: mira utriusq; probitas, constātia salua,
decorus habitus, os planum, uox uirilī, tenax memoria,
magnum ingenium, iudicium æquale, quæ singula mihi
uoluptati fuerint: atq; iter hæc illud q; ipsum rectorē ut ma
gistrū intuebant etia qui audiebāt: me æmulari: meis istare
uestigiis uidebant. O diē repetā enī lætum, notandumque
mihi cādīdissimo calculo. Quid, n. aut publice lætius q̄ cla
rissimos iuuenes nomē & famā ex studiis petere: aut mihi
optatius q̄ me ad recta tēdētibus q̄si exēplar eē p̄positum?
Quod gaudiū ut p̄petuo capiā deos oro ac eosdē testes peto
ut oēs q; me imitari tāti putabūt meliores esse q̄ me uelint.

C. Plinius Fabato profocero suo Salutem.

V uero non debes suspenſa manu cōmendare mihi quos tuendos putas. Nam te decet multis prodeſſe: ac me ſulcipere quicquid ad curā tuā pertinet. Itaq; Bettio priſco quātū plurimū potuero præſtabo: præſertim in arena mea: hoc eſt apud centūuiros. epiſtolarū quas mihi ut ais aperto pectore ſcripſiſti obliuiſci me iubes: at ego nularum libētius memini. Ex illis enī uel præcipue ſentio quātopere me diligas: cum ſic exegeris mecū ut ſolebas cū tuo filio. nec diſſimulo hoc mihi iucūdioreſ eas fuiſſe: quod habebam bonam cauſam cum ſummo ſtudio curafſem qđ tu curari uolebas. Proinde etiam rogo ut mihi ſemper eadem ſimplicitate quotiens ceſſare uidebor: nūquam enī ceſſabo: conuitium facias. Quod & ego intelligam a ſummo amore proficiſci & tu non meruiſſe me gaudeas. Vale.

C. Plinius Vrho ſuo ſalutem.

Nquam ne uidiſti quēquam tā laborioſum exercitū quam Varenum meum: cui quod ſumma cōtentiōe impetrauerat defendendum & quaſi ruruſ petendū fuit: Bithyni ſenatuſconſultū apud cōſules carpere ac labefactare ſunt auſi: atq; etiā abſenti principi criminari: ab illo ad ſenatum remiſſi non deſtiterunt. egit Claudius capito irreuerenter magis quam conſtanter ut qui ſenatuſconſultum apud ſenatum accuſaret. reſpondit Fronto Catiuſ grauiter & firme: ſenatuſ ipſe murificuſ. Nam illi quoq; q̄ priuſ negarant Varenō quæ petebat eadem dāda poſtquam erāt data cenſuerunt: ſinguloſ enī integra re diſentire faſ eſſe: peracta quod pluribuſ placuiſſet cunctiſ tuendū. Aciliuſ tamē ruruſ & cū eo ſeptem an octo: ſeptem immo in priori ſentētia perſeuerare: in hac paucitate non nulli: quorum tēporaria grauitaſ uel potiuſ grauitatiſ imitatio ridebatur. Tu tamen æſtima quantum noſ ī ipſa pugna certaminis maneat: cuiuſ quaſi præluſio atq; ꝑcuſſio haſ cōtentiōeſ excitauit. Vale.

C. Plinius Maurico suo salutem.

Ollicitas me in formianum: ueniam ex conditione:
ne quid contra cōmodum tuum facias: qua pacto-
ne iuicē mihi caueo: neq; n. mare & littus: sed te oriū
& libertatem sequor: alioquin satius est in urbe remanere:
oportet enim omnia aut ad alienum arbitrium aut ad suū
facere. mei certe stomachi hęc natura est: ut nihil nisi totū
& merum uelit. Vale.

C. Plinius Romano suo Salutem.

Irificæ rei interfuisti ne? ego quidem. sed mœrens:
Passenius Paulus splēdidus eques romanus & i pri-
mis eruditus scribit elegos: gētile hoc illi: ē enī muni-
ceps properti atq; etiā inter maiores suos Propertiū nume-
rat. is cum recitaret ita cœpit dicere: Prisce iubes: ad hoc la-
uolenus Priscus (aderat enī ut paulo amicissimus) ego uero
non iubeo. cogita qui risus hominum: quotiens omnino pri-
scus dubiæ sanitatis: interest tamē officiis: adhibet cōsiliis:
atque etiam ius ciuile publice respondet: quo magis quod
tunc fecit & ridiculum & notabile fuit: iterim paulo aliena
deliratio aliquantum frigoris attulit: tā sollicite recitaturis
prouidendum est non solum ut sint ipsi sani: uerū etiam ut
sanos adhibeant. Vale.

C. Plinius Cor. Tacito suo salutem.

Etis: ut tibi auunculi mei exitum scribam: quo ue-
rius tradere posteris possis. gratias ago. Nam uideo
morti eius si celebres a te immortalē gloriā eē ppo-
sitam. Quamuis enī pulcherrimarū clade terrarū: ut populi
ut urbes memorabili casu quasi semper uicturus occiderit:
quamuis ipse plurima scripserit: plura tamē ppetuitati eius
scriptorum tuorum æternitas addet. Equidem beatos puto
quibus deorum munere datum est: aut facere scribenda:
aut scribere legenda: beatissimos uero quibus utrumque:

horum in numero auūculus meus & suis libris & tuis erit.
Quo libentius suscipio deponco; etiam quod iniungis: Erat
miseri: classēque iperio præsens regebat: nouemb . kal. hora
fere septima mater mea idicat ei: apparere nubem inusitata
& magnitudine & specie. Vfus ille sole mox frigidam gusta
uerat iacens: studebatque: poposcit soleas, ascēdit locum: ex
quo maxime miraculū illud conspici poterat: nubes & icer
tum procul ituentibus ex quo monte: Vesuuium fuisse po
stea cognitum est: oriebatur: cuius similitudinem & formā
non alia magis arbor quam pinus expresserit: Nam longissi
mo uelut trunco flata in altum quibusdam ramis diffunde
batur. credo & recenti spiritu euecta: deinde senescente eo
destituta ut etiam pondere suo uicta in altitudinē uanesce
bat: candida interdum: interdum lordida & maculosa put
terram cineremue sustulerat: magnum propiusque noscen
dum ut eruditissimo uiro uisum. iubet liburnicam aptari:
mihi si uenire una uellē facit copiam. respondi studere me
malle: & forte ipse quod scriberē dederat. egrediebatur do
mo: accepit codicillos: retinere classiarū imminēti periculo
exterriti: nauicula eius subiacebat: nec ulla nisi nauibus fu
ga: ut se tāto discrimini eriperet orabāt: uertit ille cōsiliū &
quod studioso aīo inchoauerat: obit maximo. deducit qua
driremes ascendit ipse non retinet modum: sed multis (erat
enim frequens amœnitas) orat laturus auxiliū. pperat illuc:
alii territi inde fugiunt: rectumq; cursum rectaque guber
nacula in periculū tenet: adeo solutus metu & omnes illius
mali motus: omnis figuras ut depræhēderat oculis dictaret
enotaretque. lam nauibus cinis iciderat: quo propius acce
deret: calidior & densior. iā pumices etiā nigriq; ambusti &
fracti igne lapides. lam uadū subitū ruīaq; mōtis: littora ob
stantia. cūctātī paulū an retro flecteret: mox gubernatori: ut
ita faceret monenti: fortes inquit fortuna iuuat. Pōponianū
pete: Abierat: diremit sinu medio. Nā sensim circumactis

turbatisq; littoribus mox in mare re infunditur: ibi quanq̄
nondum periculo appropinquante conspicuo tamen: & cū
crelceret proximo sarcinas contulerat ī nauis certus fugæ:
si contrarius uentus resedisset:quo tunc auūculus meus se-
cundissimo inuectus cōplectitur trepidantē:consolat: hor-
taf: utq; timorē eius sua securitate leniret deferri ī balneum
iubet. lotus accubat: cœnat atq; hilaris: aut qđ ē atq; magnū
similis hilari. interim e Vesuuiō mōte pluribus locis latissi-
mæ flāmæ atq; incēdia relucebant: quoꝝ fulgor & claritas
tenebris noctis excitabaf. ille agrestiū trepidatione igni reli-
ctas desertasq; uillas p̄ solitudinē ardere: ī remediū formidi-
nis dictabat: tū se geti dedit: & qeuit uerissimo equidē som-
no. Nā meatus animæ q̄ illi p̄pter amplitudinē corpis gra-
uior & sonātor erat ab iis q̄ limini obuersabaf audiebatur.
sed area ex q̄ zeta adibaf ita iam cinere mixtisq; pumicibus
oppleta surrexerat ut si lōgior ī cubiculo mora esset exitus
negaref: excitatus p̄cedit seq; Pomponiano cæterisq; q̄ pui-
gilarant reddit: in cōmune consultat: itra tecta subsistant:
an in aperto uagentur: Nā crebris uastisq; tremoribus tecta
nutabaf: & quali emota sedibus suis nūc huc nūc illuc abire
aut referri uidebantur: sub diuo Rursus quāq̄ leuiū exeso-
rūq; pumicū casus metuebat. qđ tamē malorū collatio ele-
git: & apud illū qđē ratio rationē: apud alios timorē timor
uicit: ceruicalia capiti bus īposita linteis cōstringūf. Id muni-
mentū aduersus incidētia fuit: iam dies alibi: illic nox oibus
noctibus nigrior densiorque: quam tamen faces multæ ua-
riæque lumina soluebant: placuit egredi in littus: & ex pro-
ximo aspicere: ecquid iam mare admitteret qđ adhuc uastū
& aduersum p̄manebat: ibi super abiectū linteum recubans
semel atq; iterū frigidā aquā poposcit hausitq; deīde flāmæ
flammarumq; prænuntius odor sulphuris. alios in fugam
uertunt: excitat illū: īnixus seruis duobus assurrexit & statī
cōcidit: ut ego cōiecto: crassiore calligine spiritu obstructo

clausoq; stomacho q illi natura inualidus & angustus & frequenter interæstuans erat:ubi dies redditus is ab eo quem nouissime uiderat tertius: corpus inuentum itegrū illæsum opertumque ut fuerat idutus. habitus corporis qui ceteri q defuncto similior. Interim Miseni ego & mater, sed nihil ad historiam. nec tu aliud quā de exitu eius scire uoluisti. finē ergo faciam, unū adiciam, omnia ea qbus iterfuerā quæq; statī cum maxime uera memoratur audiuerā persecutū, tu potissimum excerpes, aliud est enim epistolā aliud historiā: aliud amico: aliud omnibus scribere. Vale.

C. Plinius Restituto suo Salutem dicit.

Ndignatiunculam quam in cuiusdā amici auditorio cepi: non possum mihi tēperare quo minus apud te quia nō cōtigit corā p epistolam effundā. Recitabaf liber absolutissimus: hūc duo aut tres ut sibi & paucis uidēf disertis surdis mutisq; similes audiebant. nō labra diduxerūt: non mouerunt manū: deniq; non assurrexerūt saltē lassitudine sedendi. Quæ tanta grauitas: quæ tanta sapientia: quæ immo pigritia: arrogantia sinisteritas: ac potius amentia? In hoc totū diem ipendere ut offendas: ut inimicū reliquas: ad quem tāquam amicissimum ueneris, disertior ipse ē. tāto magis ne inuideris, Nam qui inuidet minorem deniq; siue plus siue minus siue idem præstat, lauda uel inferiorem uel superiorem uel parem. Superiorem quia nisi laudādus ille ē non potes ipse laudari, inferiorē aut parem quia pertinet ad tuam gloriam q̄ maximū uideri quē præcedis uel exæquas, equidem omnes qui aliquid in studiis faciunt uenerari etiam mirariq; soleo: Est enī res difficilis ardua fastidiosa: & quæ eos a quibus contemnitur inuicem contemnat: nisi forte aliud iudicas tu quamquam quis uno te reuerentior huius operis quis benignior attestator. Qua ratione ductus tibi potissimum indignationem meam prodidi: quem habere lotium maxime poteram. Vale.

C. Plinius Sabino suo Salutem dicit.

Ogas ut agam firmanorum publicam causam: Quod ego quam pluribus occupatiōibus distētus adnitar: cupio enī & ornatissimā coloniam aduocatiōis officio: & te gratissimo tibi munere obstringere. Nā cū familiaritatē nostrā ut soles prædicare ad præsidium ornāmētūq; tibi sumpseris: nihil est qđ negare debeam præsertim p̄ patria petēti. Quid enī p̄cibus aut honestius piis: aut efficacius amantis? Proinde firmanis tuis ac iam potius nostris oblige fidem meam. quos labore & studio meo dignos cū splendor ip̄orum tum hoc maxime pollicetur: qđ credibile ē optimos esse inter quos tu talis extiteris. Vale.

C. Plinius Nepoti suo Salutem dicit.

Cis tu accessisse pretiū agris præcipue suburbanis: causa subitæ caritatis res multis agitata sermōibus: proximis comitiis honestissima uoce senatus exp̄ssit: cādidiatī ne cōuiuentur: ne mittant munera. ne pecunias deponāt: ex quibus duo priora tā apte quam modice fiebant. hoc tertium quāquam occultaretur p̄ comperto habebat. homulus deinde noster uigilat: rursus hoc cōsensu senatus sententiæ loco postulauit ut consules desiderium uniuersorū notum principi facerent: peterentque sicut aliis uitiis huic quoque prouidentia sua occurreret. occurrit. sumptus candidatorum: frigidus illos & infames habitus lege restrinxit: eosdem patrimonii tertiam partem conferre iussit ī ea quæ solo continerentur: deforme arbitratus: & erat: honorem petituros urbem italicamque non pro patria sed p̄ hospitio aut stabulo quasi peregrinantis habere. cōcursant ergo cādidiati: certatim quicquid uenale audiunt emptitant. quoq; sint plura uenalia efficiunt: proinde si pœnitet te italicorū prædiorum: hoc uendendi tempus: tā hercule quā ī p̄uitiis comparandi: dum idem cādidiati illic uendunt. Vale.

C. Plinius tacito suo Salutem dicit.

Is te adductum litteris quas exigenti tibi de morte
auunculi mei scripsi cupe cognoscere: quos ego mi-
feni (littus id enim ingressus abruperam) non solum
metus uegeti etiam casus pertulerim: quanquam animus me
minisse horret: Incipiam profecto auunculo: ipse reliquum
tempus studiis: ideo remanseram: impendi. mox balneum: coe-
na: somnus inquietus & breuis: praecesserat per multos dies tre-
mor terrae minus formidolosus: quia caepaniae solitus: ille uero
nocte ita inualuit ut non moueri omnia: sed uerti crederetur.
irrupit cubiculum meum mater: surgebam inuicem si quie-
sceret excitaturus. resedimus in area domus: quae mare a te-
ctis modico spatio diuidebat. dubito constantiam rogare an
imprudentiam debeam: agebam enim duodeuicesimum annum.
posco librum Titi Liuii & quasi per otium lego: atque etiam ut
coeperam excerpo. ecce amicus auunculi qui nup ad eum ex his-
pania uenerat: ut me & matrem sedentis: me uero etiam legentem
uidet: illius patientiam: securitatem meam corripit: nihil segnus
ego intentus in librum iam hora diei prima & adhuc dubius
& quasi languidus dies: iam quasi stans circumiacentibus tectis
quam in aperto loco angusto tamen certus & magnus ruinae
motus. tum demum excedere oppido uisum: sequitur uulgus at
tonitum quomodo in pauore simile prudentiae alienum consilium suo
praefert. ingenti quoque agmine abeuntis praemit & impellit. egressi te-
cta consistimus: multa ibi miranda multas formidines patimur.
Nam uehicula quae produci iusseramus quam in planissimo capite
in contrarias partes agebant ac ne lapidibus quidem fulta in eo-
dem uestigio quiescebant. praeterea mare in se resorberi & tremo-
re terrae quasi repelli uidebamus: certe praecesserat littus mul-
taque animalia maris siccis arenis detinebat: ab altero latere
nubes atra & horrida ignei spiritus certis uibratibus discursi-
bus supra in longas flammarum figuras dehiscebat: fulgoribus
illae & similes & maiores erant: Tum uero ille idem ex hispania
amicus acrius & istantius si frater inquit tuus: tuus auunculus ui-

uit: uult esse uos saluos, si perit supstites uoluit, proinde qd
cessatis euadere? respondimus non cōmissuros nos ut de sa
lute Illius incerti nostræ consuleremus, non moratus ultra
proripit se effusoq; cursu periculo aufertur: nec multo post
illa nubes descendere ī terras: operire maria: cixerat capreas
& absconderat: Miseni quod procurrit abstulerat: tū mater
orare: hortari: iubere quoquo modo fugerem: posse enī iu
uenem: se & annis & corpore grauem benemoriturā: si mihi
causa mortis non fuisset, ego cōtra saluum me nisi una nō
futurę: deīde manum eius amplexus addere gradum cogo.
paret ægre incusatq; se: quod me moreē iam cinis adhuc ta
men rarus: respicio: deīa caligo tergis imminebat: quæ nos
torrentis modo infusa terræ sequebatur, deflectamus īquā
dam uidemus: ne in uia strati comitātium turba ī tenebris
obteramur, uix consideramus & nox nō qualis ī lunis & nu
bila: sed qualis in locis clausis lumine extincto: audires ulu
latus feminarum, infantium queritatus: clamores uirorum:
alii parentes: alii liberos: alii cōiuges uocibus requirebāt, uo
cibus noscitant, hi suum casum: illi suorum miserabant:
erant qui metu mortis mortem precarentur: multi ad deos
manus tollere: plures nusquam iam deos ullos: æternamq;
illam & nouissimam noctem mundo īterpretabantur. Nec
defuerunt qui fictis mentitisq; terroribus uera pericula au
gerent: aderant qui Miseni illud ruisse illud ardere falso: sed
credentibus nunciabant: paululum reluxit quidem nō dies
nobis: sed aduentātis ignis indicium uidebatur: & ignis qdē
longius subsistit: tenebræ rursus tumultus grauis: hunc idē
tidem assurgentes excutiebamus operti alio qui etiā obliū
pondere essemus, possem gloriari nō gemitū mihi nō uocē
parum fortem in tātis periculis excidisse: nisi me cū oībus:
omnia mecum perire misero magno tamē mortalitatis sola
tio credidissem. Tandē illa caligo tenuata quasi in fumum
nebulamue discessit: mox dies, sol etiā effullit luridus tamē

qualis eē cum deficit sol: & occurſabant trepidātibus adhuc
oculis mutata omnia altoq; cinere tanquam niue obducta.
regreſſi Miſenum curatis utcunq; corporibus ſuſpenſam
dubiāq; noctem ſpe ac metu exigimus: metus præualebat:
nam & tremor terræ perſeuerabat & pleriq; lymphati terri-
ficis uaticinationibus & ſua & aliena mala ludificabant. No-
bis tamen ne tunc quidē quanquam expertis periculū & ea
ſpectantibus adeundi cōſilium donec de auunculo nūtius,
hæc nequaquam hiſtoria digna nos ſcripturos leges: & tibi
ſcilicet qui requiſiſti imputabis ſi digna ne epiſtola quidem
uidebuntur. Vale.

C. Plinius Caninio ſuo Salutem dicit.

Um ex eis qui mirer antiquos: non tamen: ut quidā:
temporum noſtrorum ingenia deſpicio: neq; enim
laſſa & effœta natura nihil tā laudabile parit: atque
adeo nup audi Vergiliū romanū paucis legentē comœdiā
ad exēplar ueteris comœdiæ ſcriptā: tā bene: ut eē quādoq;
poſſit exemplar. Nescio mireris hominem quanquam noſſe
debes. eſt enim probitate morum, ingenii elegantia: operum
uarietate monſtrabilis. ſcripſit mimiambos tenuiter, argute
uenuſte atq; in hoc genere eloquentiſſime. Nullum eſt enī
genus quod abſolutū nō poſſit eloquentiſſimū dici: ſcripſit
comœdias Menādrum alioſq; ætatis eiufdē æmulatus: licet
has iter plautinas, terentinasq; numeres, nunc primum ſe in
ueteri comœdia ſed non tanquā iciperet oſtēdit: nō illi ius
nō grāditas: nō ſubtilitas, non amaritudo, non dulcedo, non
lepos deſuit, ornauit uirtutes, inſectatus ē uitia, fictis nomi-
nibus decenter: ueris uſus, eſt apte: circa me tantū benigni-
tate nimiū modum exceſſit: niſi quod tamē poetis mentiri
licet. In ſumma extorquebo ei librum: legendūq; immo edi-
ſcendum mittam tibi, neq; enim dubito futurū ut non de-
ponas ſi ſemel ſumpſeris. Vale.

C. Plinius Tironi ſuo Salutem dicit.

Agna res acta est omnium qui sunt prouinciis profuturi :
magna oim q se simpliciter credunt amicis. Lustricus
brutianus cum motanum atticinum comitem suum in multis fla-
gitiis depræhensisset Cæsari scripsit: atticinus flagitiis addit
ut quem deceperat accusaret. recepta cognitio est. fui in consilio.
egit uterque pro se: egit autem carptim &
Quo genere ueritas statim ostenditur. prulit Bructianus testa-
mentum suum quod Atticini manu scriptum esse dicebat: hoc enim &
arcana familiaritas & querendi de eo quem sic amasset necessi-
tas indicabatur. & numerauit crimina foeda manifestaque: ille
cum diluere non posset ita regressus: ut dum defenditur turpis: dum
accusat sceleratus probaretur. corrupto enim scribae seruo in-
terceperat commentarios incidereque ac per summum nefas utebatur ad
uertum amicum criminis suo. fecit pulcherrime Cæsar: non de Bru-
ctiano sed statim de atticino perrogauit: datus & in iuliam re-
legatus. Bructiano iustissimum integritatis testimonium reddi-
tum. quem quidem etiam constantiae gloria secuta est. Nam defelus expedi-
tissime accusauit uehementer: nec minus acer quam bonus & since-
rus apparuit. quod tibi scripsi: ut te sortitum prouinciam promouere:
plurimum tibi credas: nec cuiquam satis fidas. deinde scias si quis
forte te quod abominor fallat paratam ultionem: qua tamen ne sit
huius etiam atque etiam attende: quæ tam iucundum est uindicari:
quam decipi miserum.

C. Plinius Triario suo Salutem dicit.

Mpense petis: ut causam agam pertinens ad curam tuam
pulchram alioquin & famosam: faciam: sed non gratis: qui
fieri potest inquis ut non gratis: tu potes. exigam enim mercedem
honestiorem gratuito patrocinio. peto atque etiam paciscor: ut si-
mul agat Cremutius ruso. solitum hoc mihi est in pluribus aliis
adolescentibus factitatum: Nam mire concupisco bonos iuuenes
ostendere foro: assignare famam: Quod si cui prestare Ruso meo
debeo: uel propter natales ipsius: uel propter eximiam mei carita-
tem: quem magni aestio in iisdem iudiciis ex eisdem est partibus conspici

audiri: oblige me: oblige antequam dicam: nam cum dixerit: gratias
ages: spero de sollicitudine tua: spei meae: magnitudini causae
satisfactorum: est in dolis optime breui producturus alios: si in
terim puectus fuerit a nobis: Neque enim cuiquam tam clarum sta
tim ingenium: ut possit emergere: nisi illi materia: occasio: fau
tor etiam: commendatorque contingat. Vale.

C. Plinius Marco suo Salutem dicit.

Va multum interest quid a quoque fiat: eadem enim facta cla
ritate uel obscuritate facientium aut tollunt altissime:
aut humillime deprimunt: Nauigabam per larium nostrum:
cum senior amicus ostendit mihi uillam atque etiam cubiculum quod in la
cum proeminet: ex hoc inquit aliquando municeps nostra cum mari
to se precipitauit: causam requisitum: maritus ex diutino morbo
circa uelada corporis ulceribus putrescebat. Vxor ut inspicere
ret exegit: neque enim quemque fidelius iudicaturus posset ne sanari.
desperauit: hortata est ut moreretur: comesque ipsa mortis dux
immo & exemplum & necessitas fuit: Nam se cum marito ligauit:
abiecitque in lacum. Quod factum ne mihi quidem quod muni
ceps nisi proxime auditum est: non quia minus illo clarissimo
arriae factum: sed quia minor ipsa. Vale.

C. Plinius Hispano suo Salutem dicit.

Cribit robustus splendidus eques romanus cum Atilio
scauro amico meo otriculum usque commune iter pergisse:
deinde nusquam comparuisse: petis ut carus ueniat: nosque
si potest in aliqua inquisitionis uestigia inducat. ueniat: uereor ne
frustra. suspicor enim tale nescio quod robusto accidisse: quod aliquando
Metilio crispo municipi meo. huic ego ordies inpetra
ueram: atque etiam proficiscenti quadraginta milia numerum ad instru
endum se ornandumque donaueram: nec postea aut epistolas eius:
aut aliquem de exitu nuntium accepi. interceptus ne sit a suis: an
cum suis dubium. certe non ipse non quicquam ex seruis eius apparuit: ut
ne robusti quod experiamur tamen accersamus scaurum: demus
hoc tuis. demus optimi adolescentis honestissimis precibus: quod

pietate mira etiā sagacitate patrē quærit. dii faueāt ut sic inueniat ip̄m quēadmodū iā cū quo fuisset inuenit. Vale.

C. Plinius Seruiano suo Salutem dicit.

Audeo & gratulor q̄ fusco Salinatori filiā tuā destinasti: domus patricia: pater honestissimus: mater patri laude. Ipse ē studiosus: litteratus etiā: disertus etiā: puer simplicitate: cōitate iuuenis: senex gravitate. neq; enim amore decipior: amo qdē effuse: ita offitiis ita reuerētia meruit: iudico tamē & qdē tanto acrius quāto magis amo. tibi qdē ut q̄ explorauerim spōdeo habitus te genex: quo melior fingi ne uoto qdē potuit. supest ut auū te q̄ maturissime simillimū sui faciat: Quā felix tēpus illud quo mihi liberos illius uel nepotes tuos: ut meos uel liberos uel nepotes ex uestro sinu sumere & quasi pari iure tenere cōtingeret. Vale.

C. Plinius Seuero suo Salutem dicit.

Ogas ut cogitē qd designatus cōsul ī honorē principis cēseas. facilis iuētio: Nō facilis electio. ē enī ex uirtutibus eius larga materia: tamē qd malo idicabo si prius hæsitationē meā ostēdero. dubito nū idē tibi suadere qd mihi debeā. designatus ego cōsul omni hac & si nō adulatione specie tamē adulatiōis abstinui: nō tanquā liber & cōstans sed tanquā intelligēs p̄cipis nostri cuius uidebā hanc eē p̄cipuā laudē si nihil q̄si ex necessitate decerneret. recordabar etiā plurimos honores pessimo cuiq; delatos a q̄bus hic optimus separari nō alio magis poterat quā diuersitate cēsendi: qd ipsum nō dissimulatiōe & silētio p̄terii: ne forte nō iudiciū illd meū sed obliuio uideret. hoc tūc ego. sed nō oībus eadē placēt: nec cōueniūt qdē. p̄terea faciēdi uera rō: cū hominū ip̄osq; tū reꝝ etiā ac tēposq; cōditio nuntiaf. Nā recētia opa maximi p̄cipis p̄bent facultatē noua magna uera cēsendi. q̄bus ex causis ut supra scripsi dubito an idē nūc tibi quod tūc mihi suadeā. Illud nō dubito debuisse me in partes consiliū tui ponere quid ipse fecissem. Vale.

C. Plinius Pontio suo Salutem dicit.

Cio quæ tibi causa fuerit impedimento quo minus præcurrere aduentum meum in campaniam posses, sed quanquã abiens totus huc magistrati: tãtũ mihi copiarum tam urbanarum quã rusticarum nomine tuo oblatũ est quas omnis improbe accepi tamen: Nã me tui ut ita facerẽ rogabant: & uerebar ne & mihi & illis irasceris si non fecissem. iposterum nisi adhibueris modũ ego adhibebo: & iam tuis denũciaui si rursus tam multa attulissent omnia relatuos. Dices oportere me tuis rebus ut meis uti: etiam: sed perinde illis ac meis parco. Vale.

C. Plinius Quadrato suo Salutem dicit.

Vidius quietus qui me unice dilexit & quo non minus gaudeo: probauit: ut multa alia thralex (fuit enim familiaris) ita hoc sæpe referebat: præcipere solebat suscipiendas esse causas aut amicorũ: aut destitutas: aut ad exemplũ pertinentis: cur amicorũ? nõ eget interpretatiõne. cur destitutas? quod in illis maxime & cõstãtia agentis & humanitas cerneretur: cur pertinentis ad exemplum? quia plurimum referret an bonum an malum diceretur. ad hæc ego genera causarum ambitiose fortasse addam tamen claras & illustres. æquum enim est agere nonnunquam gloriæ & famæ: Idem dignitati ac uerecundiæ tuæ statuo: Nec me præterit id: usum esse & haberi optimum dicendi magistrũ: uideo etiã multos paruo ingenio litteris nullis ut bene agerent agendo consecutos: sed & illud uel polliõis accepi uerissimũ: experior: cõmode agendo factum est ut sæpe agerẽ. sæpe agendo tamẽ est ut minus cõmode: quia scilicet assiduitate nimia facilitas magis quã facultas: nec fidutia sed temeritas paratur. Nec uerõ Isocrati quominus habereẽ summus orator offecit: quod infirmitate uocis mollitia frontis ne in publico diceret impediabatur. proinde multum lege: scribe: meditare: ut possis cum uoles dicere: dices cum uelle debebis: hoc fere

temperamentum ipse seruauit : nonnunquã necessitati quæ
pars ratiõis est parui. egi enim qualdam a senatu iussus quo
tamen in numero fuerunt exilia thraseæ diuisiones hoc est ad
exemplũ pertinentes. adfui bethycis cõtra bebiũ bassũ. quæ
situm est an dãda esset inq̄sitiõ: data est. adfui rursus: rursus
idem querentibus de cecilio classico quæsitum ẽ an p̄uitia
les ut sotios ministrosq; p̄consulis plecti oporteret : p̄cenas
luerunt. accusaui Marium priscum: qui lege repetundarum
damnatus utebatur clæmentia legis: cuius seueritatẽ imani
tate criminum excesserat. relegatus est. tuitus sum Iulium
bassum ut icustoditũ nimis & cautũ ita minime malũ: iudi
cibus acceptis in senatu remansit. Dixi proxime pro uareno
postulãte ut sibi inuicẽ uocare testis liceret : impetratum ẽ.
imposterum opto ut potissimũ iubeam quæ me deceat uel
sponte fecisse. Vale.

C. Plinius Fabato suo Salutem dicit.

Ebemus mehercule natales tuos perinde ac nostros
celebrare: cũ lætitia nostrorũ ex tuis pendeat : cuius
diligẽtia & cura hic hilares istic securi sumus. uilla Camilia
na q̄ in campania possides est qdẽ uetustate uexata & tamẽ
quæ sunt p̄tiosiora aut integra manet aut leuissime læsa s̄c̄:
Attendemus ergo ut quã saluberrime reficiãt. Ego uideor
habere multos amicos sed huius generis cuius & tu quæris
& res exigens prope neminẽ. Sunt enĩ omnes togati & urba
ni. rusticorum autem prædiõrũ administratio poscit durũ
aliquẽ & agrestẽ: cui nec labor ille grauis : nec cura sordida
nec tristis solitudo uideat. tu d̄ ruffo honestissimo cogitas :
fuit enĩ filio tuo familiaris: quid tamẽ noui sibi præstare po
scit ignoro: uelle plurimum credo. Vale.

C. Plinius Corneliano suo Salutem dicit.

Vocatus i cõsiliũ a Cæsare nostro ad cõtũ cellas hoc
lõgo nomine maximã cepi uoluptatẽ. Quid enĩ iu
cundius quã principis iustitiã: grauitatẽ: comitatẽ in

secessu quoq; ubi maxime recludū inſpicere, fuerūt uariæ cogitationes: & quæ uirtutes iudicis p̄pluris ſpecies experiētur: dixit cauſam Claudius arifton p̄iceps ephesiorū homo munificus & innoxie popularis. iude iuidia & ad diſſimillimū delator imiſſus. itaq; abſolutus uindictuſq; eſt. ſequēti die audita ē galitta adulterii rea: nupta hæc tribuno militū honores petituro & ſuā & mariti dignitatē centurionis amore maculauerat. maritus legato conſulari: ille cæſari ſcripſerat. Cæſar excuſſit p̄bationibus: centurionē exauctorauit: atq; etiā relegauit. ſuperat crimini q; niſi duob; eſſe nō poterat: reliqua pars ultionis, ſed maritū nō ſine aliqua rephensione patientiæ amor uxoris retardabat: quā qdē, etiā poſt delatū adulteriū domi habuerat: quaſi cōtētus æmulū remouiffe. admonitus ut perageret accuſationē peregit inuitus: ſed illā damnari etiā iuito accuſatore neceſſe erat. damnata & iuliæ legis pœnis relicta eſt: Cæſar & nomen cēturionis & cōmemorationē diſciplinæ militaris ſentētiae adiecit: ne oīs eiufmodi cā reuocare ad ſe uideret. tertio die iuducta cognitio ē multis ſermōibus & uario rumore iactata iuli tironis codicilli quos ex p̄te ueros eē cōſtabat: ex p̄te falſi dicebāt: ſubſtituebāt crimini ſemironius ſenecio: eques ro. & eurythmus Cæſaris libertus & p̄curator. hæredes cū cæſar eēt in dacia cōiter epiſtola ſcripta petierāt ut ſuſcipet cognitionē: ſuſceperat: reuerſus diē dixerat: & cū ex heredibus qdā q̄ſi reuerētia eurythmo mitterēt accuſationem pulcherrime dixerat: nec ille polyclitus ē: nec ego Nero: iudulſerat tamē petētibus dilationē cuius t̄pis exacto cōſederat. auditurus apte: hæredū iſtrauerūt duo: oīo poſtulauerunt ut oēs hæredes agere cogerentur: cum detuliſſent omnes: aut ſibi quoq; deſiſtere permetteretur: locutus eſt Cæſar ſumma grauitate: ſumma moderatione: cumq; aduocatus Senecionis & eurythmi dixiſſet ſuſpicionibus relinq; reos niſi audiret: non curo inq; an iſti ſuſpicionibus relinquantur: ego reliquor. Deinde cō

uersus ad nos

qd facere debeamus. isti

enī queri uolunt q̄ sibi licuerit nō acufare: tū ex cōtulis sententia iuffit denūciari hæredibus oībus ut agerēt aut finguli approbarēt causas nō agēdi: alioquin se uel de calūnia pronūciaturū: Vides quā honesti q̄ seueri dies quos iucūdiſſimæ remiſſiōis ſequebāt: adhibebamur quotidie cœna erat modica: ſi principē cogitares: interdū acromata audiebamus: interdū iucūdiſſimis ſermonibus nox ducebatur. ſūmo die abeuntibus nobis quā diligens in Cæſare humanitas xenia ſunt miſſa. Sed mihi ut grauitas cognitionū conſilii: honor ſuauitas ſimplicitasque conuictus: ita locus ipſe piucundus fuit. uilla pulcherrima cingit̄ uiridiſſimis agris. iminet littori: cuius in ſinu fluit cū maxime portus huius ſiniſtrum brachium firmiſſimo opere munitum eſt, dextrum elaborat̄. in ore portus inſula adſurgit: quæ in latum uento mare obiacens frangat tutūq; ab utroque latere decurſum nauibus præſtet. adſurgit autem arte uilenda ingentia ſaxa latiffima nauis prouehit. contra hæc alia ſuper alia delecta ipſo pōdere manent ac ſenſim quodam uelut aggere conſtruunt̄ eminentia. & apparet laxeam dorſum impactoſq; fluctus i imēſum elidit & tollit. uauſtus illic fragor canumq; circa mare ſaxis deinde pilæ adiicientur quæ p̄cedenti tempore enatā inſulam imitentur. habebit hic portus etiam habet nomen auctoris eritq; uel maxime ſalutaris. Nam per longiſſimum ſpatium littus importuoſum hoc receptaculo utetur. Vale.

C. Plinius Quintiliano ſuo Salutem dicit.

Vanuis & ipſe ſis continentiffimus & filiā tuam ita inſtitueris ut decebat filiā tuam Tutili neptem: cum tamē ſit nuptura honeſtiſſimo uiro nonio celeri cui ratio ciuiliū officiorum neceſſitatem quandā nitoris imponit: debet ſecundū conditiones mariti ueſte comitatu qbus non quidem agit dignitas: ornatus tamen inſtrui. Te porro animo beatiffimū: modicū facultatibus ſcio, itaq; partē one

ris tui mihi uideo: & tanquam parens altet puellae nostrae confero quinquaginta milia nummum plus collaturus nisi a uerecundia tua sola mediocritate munusculi impetrari posse considere ne recuses.

C. Plinius Romano tuo salutem dicit.

Ollite cuncta inquit coeptosque auferte labores: seu scribis aliquid seu legis tolli auferri iube: & accipe orationem meam ut illa arma diuina suum superbius potui reuera ut iter meas pulchra. Nam mihi satis est certare mecum, est haec pro attia uiriola & dignitate personae & exempli raritate & iudicii: magnitudine insignis. Nam foemina splendida nata nupta praetori uiro exhaeredita ab octogenario patre intra undecim dies quam ille nouerca ei amore captus induxerat quadruplici iudicio bona paterna repetebat: sedebant iudices centum & octoginta. tot enim quatuor consiliis conscribuntur. iugens utrinque aduocatorum & numerosa subscelia praestantium corona latissimum iudicium multiplici circulo ambibat: ad hoc stipatum tribunal: atque etiam ex superiore basilicae parte quam foeminae qua uiri & audiendi quod difficile uisendi studio iminebant. magna expectatio patrum: magna filiarum: magna etiam nouercarum. secutus est uariis euentus: Nam duobus consiliis uicimus. totidem uicti sumus. notabilis prorsus & mira eadem in causa iisdem iudicibus: iisdem aduocatis eodem tempore tanta diuersitas accidat casu quod non casus uideretur. uicta est nouerca ipsa haeres ex parte sexta. uictus suberrimus qui exhaereditatus patre singulari impudentia alieni patris bona uindictabat: non ausus sui petere. haec tibi exposui primum ut epistola scires quam ex oratione non poteris. Deinde nam detegam artes ut orationem libentius legeres si non legere tibi sed interesse iudicio uidereris. quam sit licet magna non despo gratiam breuissime impetratura. nam & copia rerum & arguta diuisione & narratiuncula pluribus & eloquendi uarietate renouatur. sunt multa (non audeo nisi tibi dicere) elata: multa pugnancia: multa subtilia. interuenit enim acris illis & erectis frequens necessi-

tas computandi ac pene calculos tabulamque poscendi ut repente in priuati iudicii formam cētumuiralem uertatur: dedimus uela indignationi: dedimus iræ: dedimus dolori & in amplissima caula q̄si magno mari pluribus uentis fumus uecti, in summa solent quidā ex cōtubernalibus nostris existimare hanc orationē iteꝝ dicā ut inter meas

esse, an uere tu facillime iudicabis q̄ tā memori- ter tenes oēs ut cōferre cū hac dū hāc solā legis possis. Vale

C. Plinius Maximo suo salutem dicit.

Ecce fecisti q̄ gladiatorium munus ueronēsibus nostris promissisti: a quibus olim amaris: suspiceris; ornaris: Inde etiam uxore carissimā tibi & p̄batissimā habuisti; cuius memoriæ aut opus aliquod maxie funebre debeat, præterea tanto consensu rogabaris ut negare nō constans sed durum uideretur, illud quoq; egregie quod tā facilis tam liberalis in edendo fuisti: Nam per hęc etiā magnus animus ostendit, uellem africanæ quas coemeras plurimas ad præfinitum diem occurrissent: sed licet cessauerit illa tempestate detenta: tu tamen meruisti ut acceptum tibi fieret: quod quominus exhiberes non per te stetit. Vale.

C. Plinii Nouocomensis liber septimus epistolæ Incipit.

C. Plinius Geminio suo Salutem dicit.

Erret me hęc tua tā pertinax ualitudo & quā te téperatissimum nouerim: uereor tamen ne quid illi etiam in mores suos liceat, proinde moneo patienter resistas, hoc laudabile hoc salutare admittit humana natura: quod suadeo ipse certe sic agere sanus cū meis soleo, spero quidē si forte in aduersam ualitudinē incidero nihil me desideratuz; uel pudore uel pœnitētia dignum, si tamen superauerit morbus: denuntio ne quid mihi detur nisi permittentibus medicis: licatisque si dederis ita uindicaturum ut solent alii quæ negantur; quin etiā cū pustus ardētissima febre tadē remissus unctusq; acciperē

a medico potionem porrexi manum utq; me tangeret dixi:
admotumq; iam labris poculum reddidi. postea cum uicesi-
mo ualitudinis die balineo præpararer mustātesq; medicos
repente uidissem causā requisui: respōderūt posse me tuto
lauari non tamen oīo sine alia suspiciōe: quid in quā necesse
est: atq; ita spe balinei cui iā uidebar īferri placide leniterq;
dimissa ab abstinentiā rursus non secus ac modo ad balineū
animum uultumq; composui. quæ tibi scripsi primū ut te
non sine exemplo monerē. deinde ut in posterū ipse ad eādē
temperantiā astringeret hac epistola quasi pignore. Vale.

C. Plinius Iusto suo Salutem dicit.

Vemadmodum congruit ut simul & affirmes te assi-
duis occupationibus īpediri & scripta nostra deside-
res quæ uix ab otiosis īpetrare aliquod perituri tēpo-
ris: patiar ergo æstatē inquietā uobis exercitāq; trāscurrere
& hyemem: demū cū credibile erit noctibus saltē uacare te
posse quæram quid potissimū ex nugis meis tibi exhibeā.
Interim abunde est si epistolæ non sunt molestæ: sunt autē
& uel eo breuiores erunt. Vale.

C. Plinius Presenti suo salutē dicit.

Anta ne perleuerantia? tu mō in lucania mō in cāpa-
nia. ipse. n. inquis lucanus. uxor cāpana. iusta causa lō-
gioris absentia: non pperuæ tamē: quin ergo aliquādo in ur-
bē redis? ubi dignitas honor amicitia tam superiores q̄ mi-
nores. quousque uigilabis cum uoles? dormies quamdiu uo-
les? quousque calcei? nusq; toga feriata? liber totus dies? tps
est te reuifere molestias nostras uel ob hoc solū ne uolupta-
tes istæ satietate lāguescant saluta. paulisper quo tibi sit iucū-
dius salutari. terere in hac turba ut te solitudo delectet. sed
quid īprudēs: quē euocare conor retardo. fortasse. n. his ipis
admoneris ut te magis ac magis otio īuoluas. quod ego nō
abrumpi: sed intermitti uolo. ut enim si tibi cœnam facerē
dulcibus cibis acres acutosque mīcerem: ut obtusus illis &

oblitus stomachus his excitare: ita nunc hortor ut iocundis-
simū genus uitæ nonnullis interdū quasi acrioribus cōdias. Vale

C. Plinius Pontio suo Salutem dicit.

Is legisse te hendecasyllabos meos. requiris etiā quē
admodum cœpim scribere homo ut tibi uideor se-
uerus ut ipse patior nō ineptus: nunquā a poetice: al-
tius enim repetā: alienus: quod etiā quatuordecim natus annos
græcam tragoediā scripsi. qualem inquis: nescio. tragoedia
uocabatur. Mox cum e militia rediens in icaria insula uētis
detinerer latinos elegos in illud ipsum mare ipsamque insulā
feci. expertus sum me aliquando hetero hendecasyllabis. nunc
primum quorum hic natalis hæ causæ legebant in laurétino
mihi asinii galli libri de comperatione patris & Ciceronis: in-
cidit epigramma Ciceronis in Tironem suum. deinde cū me
ridie (erat enim æstas) dormiturus me recepissem: ne obre-
peret somnus: cœpi reputare maximos oratores hoc studii
genus & in oblectariōibus habuisse: & in laude posuisse. Intē-
di animū contraque opinionē meā post longam desuetudinē
perquam exiguo temporis momento id ipsum quod me ad
scribendum sollicitauerat his uersibus exarauī.

Cum libros Galli legerem quibus ipse parenti

Ausus de Cicerone daret palmamque decusque

Lascium inuenit uersum Ciceronis: & illo

Spestandum ingenio quo seria condidit: & quo

Humanis salibus multo uarioque lepore.

Magnorum ostendit mentis gaudere uirorum.

Nam queritur quod fraude mala frustratus amantem

Paucula cœnato sibi debita sauiā tiro

Tempore nocturno subtraxerit: his ego lectis

Cur post hæc inquam nostros celamus amores?

Nullumque in medium timida damus atque fatemur

Tironisque dolos tironis nosse fugaces

Blanditias & furta nouas addentia flammās.

Trāsi ad elegos hos quoq; nō mīus celeriter explicui addidi
alteros facilitate corruptus. de iude i urbē reuerſus ſodalibus
legi. probauerunt inde plura metra ſi quid otii maxime ſi i
itinere tentauī: poſtremo placuit exemplo multorum. unū
ſeparatim hendecasyllaborū uolumen abſoluere nec pœni-
tet. legiſ: deſcribitur: cātatur & tam & a græcis quoq; quos
latine huius libelli amor docuit. nunc cithara nunc lyra p-
ſonatur. Sed quid ego tam glorioſe quanq̄ furere poetis cō-
ceſſum eſt: & tamē nō de meo ſed de aliorū iudicio loquor.
qui ſiue iudicant ſiue errant: me delectant. unum precor ut
poſteri quoq; aut errent ſimiliter aut iudicent. Vale.

C. Plinius Calphurnio ſuo Salutem.

Ncredibile eſt quanto deſiderio tui tenear. In cauſa
amor primū: Deinde quod nō conſueuimus abeſſe:
ide eſt quod magnā noctium partem i imagine tua
uigilē. Exigo inde quod interdium q̄bus horis te uiſere ſolebā
ad diætā tuā ipſi me ut ueriffime dicitur pedes ducūt. qđ
deniq; æger uictus ac ſimilis excluſo a uacuo limie recedo.
Vnum tempus his tormentis caret quo in foro & amicorū
litibus conteror. æſtima tu quæ uita mea ſit: cui requies in
labore: in miſeria curiſq; ſolatium. Vale.

C. Plinius Macrino ſuo Salutem.

Ara & notabilis res uarēo cōtigit: ſit licet adhuc du-
bia: bithyni accuſationē eius ut temere inchoatam
omiſiſſe narrant. Dico a deſt prouintiaē legatus: attu-
lit decretū cōciliū ad Cæſarē: attulit ad multos principes ui-
ros: attulit etiā ad nos uareni aduocatos: p̄ſtat tamē idē ille
magnus: qn etiā nigrinū optimū uirū p̄tinaciſſime exercet.
p̄ hūc a cōſulibus poſtulabat: ut uarenius exhibere rōnes co-
gereſ: aſſiſtebā uarēo iā tātū ut amicus: & tacere decreuerā.
Nihil enim tam cōtrariū quā ſi aduocatus a ſenatu datus de-
fenderē & reum cui opus eſſet ne reus uiderēſ. Cum tameu
ſinita poſtulatione nigrini cōſules ad me oculos retuliſſēt:

scietis inquam constare nobis silentii nostri rationem: sum ueros legatos prout in te audieritis contra nigrinū ad quē mihi sunt ego ad me cum habeo decretum puintiæ. Rursus ille potest tibi liquere ad hoc ego: si tibi ex diuerso liber potest & mihi quod est melius causa liqueret, legatus polienus causas abolitæ accusationis exposuit postulauitq; ne cognitione Cæsaris præiudiciū fieret: respōdit magnus. Iterūq; polianus ipse raro & breuiter iterlocutus multū itra silētiū tenuit. Accepi enī non minus interdū oratorium esse & tacere quam dicere: atq; adeo repeto me quibusdam capitū reis uel magis silentio quā oratione accuratissima profuisse. mater amisso filio: quid enim prohibet quāq; alia ratio scribundæ epistolæ fuerit de studiis disputare? Libertos eius eosdemq; cohæredes suos falsi & ueneficii reos detulerat ad principē iudicemq; ipetrauerat Iulium Seruianum. Defenderam reos ingenti quidem cœtu: erat enī causa notissima, præterea utriq; ingenia clarissima: finem cognitiōi quæstio iposuit quæ secundum reos dedit: postea mater adiit principē: affirmauit se nouas probationes inuenisse. præceptū est suburano ut uacaret finitā causam retractandi si quod noui afferret: aderat matri Iulius africanus nepos Iulii oratoris: quo audito Passienus Crispus dixit bene me hæredē bene sed quod tā bene huius nepos iuuenis ingeniosus: sed nō parē callidus: cū multa dixisset adsignatumq; tempus impleisset rogo inquit Suburano permittas mihi unum uersum adicere: tum ego cū omnes me ut diu responsurum intuerent respōdissem: in quā si unū illum uersum Africanus adiecisset in quo nō dubito omnia noua fuisse nō facile me repeto tantū iam ad sensum agēdo similiter nūc & probatū & exceptū est quod pro uareno hætenus nō tacui. Cōsules ut polianus postulabat omnia itegra principi seruari cuius cognitionē suspensus expectet. Nā dies ille nobis pro uareno aut securitatem & oriū dabit: aut intermissum laborem renouata sollicitudine iniūget. Vale.

C. Plinius Saturnino suo Salutem.

Proxime prisco nostro & rursus quia ita iussisti gratias egi libentissime quidem: est enim periucundum quod uiri optimi utriusque amicissimi a deo cohaesistis: ut iuicem uos obligari putetis. Nam ille quoque praecipua se uoluptatem ex amicitia tua capere profiteetur: certatque tecum honestissimo certamine mutuae charitatis: quam ipsum tempus augebit: te negotiis distineri ob hoc moleste fero: quod deseruire studiis non potes: si tamen altera lite per iudicem alteram ut ipse finieris incipies primum istic ocio frui deinde satiatus ad nos reuerti.

C. Plinius Prisco suo Salutem.

Exprimere non possum quam iucundum sit mihi quod saturninus noster summas tibi apud me gratias aliis super alias epistolis agit: perge ut coepisti: uirumque optimum quam familiarissime dilige: magnam uoluptate ex amicitia eius percepturus: nec ad breue tempus: nam cum oibus uirtutibus abundat: tum hac praecipue quod habet maximam in amore constantiam. Vale.

C. Plinius Thufco suo Salutem.

Varis quemadmodum in secessu quo iam diu fueris putem te studere oportere: utile mihi primum & multis praecipue erit uel ex graeco in latinum uel ex latino uertere in graecum: quo genere exercitationis proprietate splendorque uerborum: copia figurarum: uis explicandi: praeterea imitatione optimorum similia inueniendi facultas parat simul quae legentem fefellissent: transferentem fugere non possunt: intelligenti ex hoc & iudicium acquirunt: nihil obfuerit: quae legeris haecenus ut rem argumentumque teneas quasi aemulum scribere: lectisque conferre: ac sedulo pensitare quid: tu quid ille commodius: magna gratulatio nonnulla: tum magnus pudor si cuncta ille melius: licebit interdum & notissima eligere: & certare cum electis. audax haec non tamen improba quia secreta contentio: quanquam multos uidemus eiusmodi

certamina sibi cum multa laude sumpsisse quousque subsequi
fatis habebant: dum non desperat antecessisse: poteris & quae
dixeris post obliuionem retractare: multa retinere: multa transire,
alia inscribere: alia rescribere: laboriosum istud & tedio plenum:
sed difficultate ipsa fructuosum recalescere ex integro: & resumere
impetum fractum omissumque: postremo noua uelut membra
peracto corpori itexere: nec tamen priora turbare: Scio nunc te
esse praecipuum studium orandi: sed non ideo semper pugnacem
huc & quasi bellorum stilum suaserim: ut enim terrae uariis
mutatisque seminibus: ita ingenia nostra nunc hac nunc illac
meditatione recoluntur: uolo interdum aliquam ex historia
locum apprehendas: uolo epistolam diligentius scribas: nam
saepe in oratione quoque non historica modo sed prope poetica
descriptioe necessitas incidit: & pressus sermo purusque
ex epistolis petitur: fas est & carmine remitti: non dico
continuo & longo. Id enim perfici nisi in otio non potest: sed
hoc arguto & breui: qui apte quantalibet occupationes curaque
distringit: lusus uocantur: sed hi lusus non minorem interdum
gloriam quam seria consequuntur: atque adeo (cur enim te ad
uersus non uersibus adhorret) ut laus est cerae mollis cedensque
sequitur: si doctos digitos: iussaque fiat opus. & nunc informet
Martem castam uel Mineruam: nunc Venerem effingat: nunc
ueneris puerum: utque sacri fontes non sola incendia sistunt:
saepe etiam flores uernaque prata lauant: Sic hominum ingenium
flecti: duci que per artes Non rigidas docta mobilitate decet.
Itaque summi oratores summi etiam uiri sic se aut exercebant
aut delectabant: Immo delectabantur exercebantque: Nam mixta est
ut his opusculis animus intendatur remittatur: recipiunt enim
amores: odia: iras: misericordiam: urbanitatem: omnia denique
quae ad uitam: atque etiam in foro causisque uersantur. Inest
his quoque eisdem alia carminibus utilitas quae metri
necessitate deuincti soluta oratione laetamur: & quod
facilius esse comparatio ostendit, libetius

scribimus: habes plura etiam fortasse quam req̄rebas: unū
tamen omisi: non enim dixi quæ legenda arbitrarer: quanq̄
dixi cum dicerem quæ scribenda: tu memineris: sui cuiusq̄
generis auctores diligenter eligere. aiunt enim multū legen-
dum esse: non multa: qui sint hi: adeo notum prouocatuq̄
est: ut demonstratione nō egeat: & alioquin tam immodice
epistola mea tendi ut dum tibi quēadmodū studere debeas
suadeo: studendi tempus abstulerim: quin ergo pugillares
resumis: & aliqd ex his uel istud ipsum quod coepas scribis?

C. Plinius Macrino suo Salutem.

Via ipse cum prima cognoui iungere extrema quasi
auulsa cupio: te quoque existimo uelle de uareno &
bithynis reliqua cognoscere: acta causa hinc apolie-
no: inde magno finitis actionibus: ea ætas neutra inquis p̄
iisdē hora quæreret: erit mihi curæ explorare p̄ uincitiæ uo-
luntatē: multū interim uareno tulit: & enī quā dubium ē:
an merito accusetur quia nomino: accusetur incertū est su-
perest ne rursus prouincitiæ quod damnasse dicitur placeat
agatq̄ pœnitentiā pœnitentiæ suæ. Vale.

C. Plinius Fabato suo Salutem.

Iraris qd' hermes libertus meus hæreditarios agros
quos ego iusseram proscribi non expectata auctiōe
p̄ meo quicunq̄ ex septingentis milibus coreliæ ad-
dixerit: adiicis posse eos nongentis milibus uenire: ac tanto
magis quæris: an quod gessit ratū serué: ego uero seruo: qui
bus ex causis accipe: cupio enī & tibi probatum & cohære-
dibus meis excusatū esse: quod me ab illis maiore officio se-
cerno: Coreliā cū summa reuerentia diligo: primū ut sororē
Corelii ruffi: cuius mihi memoria sacrosancta est: deinde ut
matri meæ familiarissimā. sunt mihi & cū marito eius fulco
milite optimo uiro uetera iura: fuerunt & cū filio maxima:
adeo quidem ut prætoꝛe me ludis meis præfederit: hæc: cū
proxime istic fui: indicauit mihi cupere se aliqd circa lariū

nostrū possidere: ego illi ex prædiis meis quod uellet & quā
uellet obtuli exceptis paternis maternisque: his enim cedere
ne corelia: quidem possum. Igitur cū obuenisset mihi hære
ditas: in qua prædia ista: scripsi ei uenalia futura. has epistolas
hermes: exigentiq; ut statim portionem meam sibi addice
ret paruit: uides quam ratum habere debeam qđ libertus
meus meis moribus gessit: superest ut cohæredes æquo ani
mo ferant separatim me uendidisse quod mihi licuit omīo
uendere: nec uero coguntur imitari meum exemplum: non
enim illis eadem cum corelia iura: possunt ergo intueri uti
litem suam pro qua mihi fuit amicitia. Vale.

C. Plinius Minutio suo Salutem.

libellum formatum a me sicut egeras: quo amicus
tuus immo noster: quid enim non cōmune nobis: si
res posceret uterē: mihi tibi ideo tardius: ne tempus
emendādi nescio utiq; disperdendi haberes: habebis tamen
an emendandi nescio utiq; disperdendi:
optima quæq; detrahitis: quod si feceris boni consulam. po
stea enim illis ex aliqua occasione ut meis utar & beneficio
fastidii tui ipse laudabor: ut in eo quoq; adnotatum iuenies
& superscriptum aliter explicitum: nam cum suspicarer fu
turum ut tibi tumidius uideretur: quoniam est sonantius &
elatius non alienum existimaui ne te torqueres: addere statim
pressius quiddā & exilius uel potius humiliter & peius: uos
tamen iudicio rectius: cur enim non usquequaque tenuita
tem uestram insequar: exagitem: hæc ut iter istas occupatio
nes aliquid aliquādo rideres: illud serio uideo ut mihi uiati
cū reddas qđ impedit operā cursore dimisso ne tu cum hoc
legeris nō partes libelli: sed totum libellum improbabis ne
gabiscq; ullius pretii esse cuius pretium reposceris. Vale.

C. Plinius Feroci suo Salutem.

Adem epistola & non studere & studere significat:
enigmata loquor: ita plane donec distinctius quod

sentio enuntiem: negat enim te studere: sed est tam polita & quæ nisi a studente non potest scribi: aut es tu super omnis beatus si talia per desiderium & otium perficis. Vale.

C. Plinius Coreliæ suæ salutem.

V quidem honestissime quod tam impense & rogas & exigis ut accipi iubeam a te pretium agrorum non ex septingentis milibus quanti illos a liberto meo sed ex nonagētis quanti a publicanis partem uicesimam emisti: inuicem ego & rogo & exigo ut non solum quid te: uerum etiam quid me deceat aspicias: patiarisq; me in hoc uno tibi eodem animo repugnare: quo in omnibus obsequi soleo. Vale.

C. Plinius Saturnino suo Salutem.

Equiris quid agam: quæ nosti: dstringor officio: amicis deseruio: studeo interdum quod non interdum: sed solum semperq; facere non audeo dicere rectius certe beatius erat te omnia alia quam quæ uelis agere moleste ferre nisi ea quæ agis essent honestissima: nam & reipublicæ suæ negotiis: & disceptare inter amicos laude dignissimum est: priusci nostri contubernium iucundum mihi futurum sciebam: noueram simplicitatem eius: noueram comitatem: eundem esse quo minus noram gratissimum: experior: quom iucunde officiorum nostrorum meminisse eum scribas. Vale.

C. Plinius Fabato suo Salutem.

Alestrium Tyronem familiarissimum diligo: & priuatis mihi & publicis necessitudinibus implicitum: simul militauimus: simul quaestores Cæsaris fuimus: ille me in tribunatu liberorum iure præcessit: ego illum in prætura sum. cōsecutus cum mihi Cæsar annum remississet: ego in uillas eius sæpe secessi: ille in domo mea sæpe conualuit: hic nunc proconsule prouintiam bethycam per ticinum est petiturus: spero inimo confido facile me impetraturum ex itinere deflectat ad te: si uoles uindicta liberare: quos proxime iter amicos manumisisti: nihil est quod uerearis ne sit hoc illi

molestum: cui orbem terrarum circumire: non erit longum
mea causa: proinde nimis istam uerecundiam pone: teque
quid uelis consule: illi tã iucũdũ quam mihi quod tu iubes:

C. Plinius Celeri suo Salutem.

Va cuiq; ratio recitandi: mihi quod sæpe iã dixit ut
si qui me fugit: ut cur te fugit: admoneat quo magis
miror quod scribis fuisse quosdam qui rephederet:
quod orationes omnino recitarẽ: nisi uero has solas nõ pu-
tant emedãdas a qbus libenter requisieris cur cõcedant: si
cõcedũt tamẽ historiã debere recitari: quæ nõ ostentationis
sed fidei ueritatiq; cõponitur: cur tragœdiam quæ nõ audi-
toriũ sed scenam & actionem: & cur lyrica quæ nõ lectorẽ:
sed chorum & lyram poscunt: at horum recitatio usu iã re-
cepta est: non ergo culpandus est ille qui coeperit: quanquã
orationes quoque & nostri quidem & græci lectitauerunt:
superuacuum tamen est recitare quæ dixeris: est si eadem
omnia: si iisdem omnibus si statim recites: si uero multa in-
feras: multa commutes: si quosdam tuos quosdam eosdem:
sed post tempus assumas: cur minus probabilis sit causa re-
citandi quæ dixeris quã edendi: sed difficile est ut oratio dũ
recitatur satisfaciat: nam hoc ad laborem recitãtis pertinet:
non ad rationẽ non recitandi: nec uero ego dum recito lau-
dari: sed dũ legor cupio: itaq; nullũ emedãdi genus omitto:
ac primũ quem scripsi mecum ipse pertracto: deinde duo-
bus aut tribus lego: mox aliis trado annotanda notasque eo-
rum si dubito cum uno rursus aut cum altero pensito: nõ-
uissime pluribus recito: ac si quid mihi credis acerrime emẽ-
do: nã tanto diligentius quãto sollicitius intendo aurẽ: opti-
me reuerentia: pudor: metus iudicant: idque adeo sic habe:
nonne si locuturus esses cum aliquo quamlibet docto uno:
tamen minus cõmoueris quam cum multis uel idoctis: nec
cum surgis ad agendum tunc maxime tibi ipse diffidis. tunc
commutata non plurima sed omnia cupis: utique si latior

scena & corona diffusior: nā illos quoq; sordidos pullatosq;
reueremur: nonne si prima quæq; improbari putes: debilita
ris & concidis? opinor quia in numero ipso est quoddam
magnum collatumque consilium: quibusq; singulis iudicii
parum: omnibus plurimum: Itaque pomponius secundus
scriptor tragoediarum si quid forte familiarior amicus tol
leret dū ipse retinendū arbitraretur dicere solebat: ad popu
lū puoco: atq; ita ex populi uel silentio uel assensu aut suam
aut amici sententiam sequebatur: tātum ille populo dabat.
recte an secus nihil ad me: ego enim nō populum aduocare:
sed certos electosq; soleo: quos ituear: quibus credam: quos
deniq; etiā quā singulos obseruē: & tāq; nō singulos timeā.
Nā qd. M. Cicero de stilo ego de metu sentio: timor ē emen
dator asperrimus: hoc ipm qd nos recitatuos cogitamus
emēdo: quod 'auditoriū igredimur emēdat: quod pallemus
horrescimus: circunspicimus: emendat: proinde non pœni
tet me cōsuetudinis meæ: quam utilissimam expeior: ideo
que non deterreor sermunculis istorum: ut ultro te rogem
monstres aliquid quod his addam: nihil enī curæ meæ satis
est: cogito quam sit magnum dare aliquid in manus homi
num: nec persuadere mihi possum non & cū multis & sæpe
tractandum quod placere & semp' & omnibus cupias. Vale.

C. Plinius Caninio suo Salutem.

Eliberas mecum quēadmodū pecunia quā munici
pibus nostris in epulū obtulisti post quoq; salua sit:
honestā cōsultatio: nō expedita sentētia: numeres rei
publicæ summā: uerendū est ne dilabatur ad sacros: ut pu
blice negligenter equidem: nihil cōmodius inuenio: quam
quod ipse feci. nam quingentis milibus numum quæ in ali
menta ingenuorū promiserā: agrū ex meis longe pluris acto
ri publico mācipaui: eundē uectigali iposito recepi tricena
milia annua daturus: p hoc enī & reipublicæ fors ī tuto: nec
reditus incertus: & ager ipse propter id uectigali large su

percurrit semper dominum a quo exercetur inueniet: nec ignoro me plus aliquāto quā donasse uideor erogauisse: cū pulcherrimi agri pretiū necessitas uectigalis infregerit: sed oportet priuatis utilitatibus publicas mortalibus æternas anteferre: multosque diligentius muneri suo consulere quā facultatibus. Vale.

C. Plinius Prisco suo Salutem.

Ngit me fannia ualitudo: quam contraxit dudum: assidet iunia uirgini spōte primum: est enim affinis: deinde etiā ex auctoritate pontificū: nā uirgines cū uil morbi atrio uestæ coguntur excedere: matronarum curæ custodiaeque mandantur: quo munere fannia dum sedulo fugitur: hoc discrimine implicata est: inlidens febris: tussis: ore xis: summa macies: summa defectio: animus tarū & spiritus uiget: heluidio marito: thrasea patre dignissimus: Reliqua labuntur meque non metu tantum: uerum etiam dolore conficiunt: doleo enim foeminam maximam eripi oculis ciuitatis: nescio an aliquid simile uisurus. quæ castitas illius: quæ sanctitas: Quanta grauitas: quanta constantia: bis maritum secuta in exilium est: tertio ipsa propter maritum relegata: Nam cū senectio reus esset quod de uita Heluidii libros cōposuisset: rogatumque se a fannia in defensione dixisset: quærente minaciter metio caro an rogasset: respōdit rogauit: an commentarios scripturo dedisset: dedi. an sciente matre: nesciente: postremo nullam uocem cedentem periculo emisit: quin etiam illos ipsos libros quāquā ex necessitate & metu tempore abolitos senatusconsulto publicatis bonis seruauit habuit tulitque in exilium exilii causam: eadē quam iucunda: quā comis: quā denique quod paucis datū est non minus amabilis quā ueneranda erat: ne quā postea uxoribus nostris ostentare possimus: erit a qua uiri quoque fortitudinis exēpla sumamus: quā si cernentes audientesque miremur ut illas quæ leguntur: ac mihi domus ipsa nutare cōuulsaque sedibus suis

ruitura supra uidetur: liceat adhuc posteros habeat: quātis
enī uirtutibus quantiscq; factis assequentur ut hæc nō nouis-
sima occiderit: me qdem illud etiam affigit & torquet qd̄
matrem eius illā: nihil possum illustrius dicere: tātæ foemīæ
matrē rursus uideor amittere: quā hæc ut reddi ac refert nō
bis sic auferat secū meq; & nouo pariter & rescisso uulnere
afficiet. utraq; colui: utraq; dilexi: utram magis nescio: nec
discerni uolebant: habuerūt officia mea ī secūdis: habuerūt
in aduersis: ego solatiū relegataꝝ: ego ultor reuersarum: nō
feci tamen paria: atque eo magis hanc cupio seruari ut mihi
soluendi tēpora supersint: in his erā curis cum scriberem ad
te: quæ si deus aliquis ī gaudiū uerterit: de metu nō querar.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Ibrum tuū legi & quā diligentissime potui annotaui:
quæ cōmutanda quæ eximenda arbitrarer: nā & ego
ueꝝ dicere: assueui: & tu libēter audire: neq; enī ulli
patientius repræhendunt quā qui maxime laudari merēt:
nūc a te librū meū cū annotationibus tuis expecto: o iucū-
das: o pulchras uices: quā me delectat qd̄ si qua posteris cu-
ra nostri: usquequaq; narrabitur: qua cōcordia: simplicitate:
fide uixerimus: erit rarum insigne: duos homines ætate pro-
pemodum æquali nonnullius in litteris nominis: cogor enī
de te quoque parcius dicere: quia de me simul dico: alterū
alterius studia fouisse: Equidem adolescentulus cum iā tua
fama gloriaque floreret: te sequi: tibi longo sed proximis in-
teruallo & esse & haberi concupiscebam: & erant multa cla-
rissima ingenia: sed tu mihi. ita similitudo naturæ ferebat:
maxime imitabilis: maxime imitādus uidebaris: quo magis
gaudeo: quod si quis de studiis sermo unus nominamur qd̄
de te loquentibus statim occurrit: nec desunt qui utrique
nostrum præferantur: Sed non nihil interest mea quo loco
iungimur: nam in hoc primus quia tu proximus: quin etiā
in testamentis debes annotasse nisi qs forte alterutri nostꝝ

amicissimus: quæ omnia huc spectant ut inuicem ardentius diligamus cum tot uinculis nos studia mores fama summa denique hominum iudicia constringant. Vale.

C. Plinius Cornuto suo Salutem.

Areo collega carissime & infirmitati oculoꝝ ut iubes cōsulo: nā & huc tecto uehiculo undiq; inclusus q̄si i cubiculo pueni: & hic nō stilo mō ueꝝ etiā lectationibus difficulter sed abstineo: solisq; auribus studeo: cubicula obductis uelis opaca nec tamē obscura facio: crypto porticus quæq; adoptis inferioribus fenestris tantū umbræ q̄tū luminis hēt: sic paulatī lucē ferre cōdisco: balneū adsumo: q̄a pdest: uinū non nocet parcissime tamen: ita assueui: & nunc custos adhæsi: gallinā ut a te missam libēter accipi: quā satis acribus oculis quāq; adhuc lippus piguissimā uidi.

C. Plinius Falconi suo Salutem.

Inus miraberis me tam instanter petisse ut in amicū meum conferres tribunatum: quom scieris quis ille qualisq; possum autē iam tibi & nomen indicare & describere ipm postq; polliceris. Est cornelius minitianus ornamentū regiōis meæ: sed dignitate: seu moribus natus splendide: abūdat facultatibus: amat studia ut solēt paupes. idē rectissimus iudex: fortissimus aduocatus: fidelissimus amicus: accepisse te beneficiū credes: cū pprius ispexeris hominē: oībus honoribus titulis (nihil uolo elatius d̄ modestissimo uiro dicere) parē.

C. Plinius Fabato suo Salutem.

Audeo quidem esse te tā fortē ut Mediolani occurrere tironi possis: Sed ut perseueres esse tam fortis rogo: ne tibi contra rationem ætatis tantū laboris iungas: quinimo denuncio ut illū & domi & intra domum atq; intra cubiculi limen expectes: etenī cū a me ut frater diligatur: non debet ab eo quem ego parētis loco obsetuo: exigere officium quod parenti suo remisisset. Vale.

C. Plinius Geminio suo Salutem.

Mmidia q̄dratilla paulo minus octogesimo ætatis
anno decessit usq; ad nouissimã ualitudinẽ uiridis:
atq; etiã ultra matronalẽ modũ cõpacto corpe & ro-
busto:decessit honestissimo testamento: reliq; hæredes ex
Besse nepotẽ:ex tertia pte neptẽ:neptẽ pagẽ noui:nepotẽ fa-
miliarissime diligo:adolecentẽ singularẽ: nec iis tãtũ quos
sanguine attingit iter propinquos amãdus: ac primũ conspi-
tuus forma:omnis sermões malignorum & puer & iuuenis
euasit:itra q̄rtũ & uicesimũ annũ maritus:& si dcus annuif-
set:pater:uixit i cõtubernio auiaẽ delicate seuerissime & ta-
mẽ obsequẽtissime.habebat illa pãtomimos fouebatq; effu-
sius q̄ p̄icipi foeminã cõueniret.hos q̄dratus nō i theatro
nō domo spectabat:nec illa exigebat:audi ipsam cũ mihi cõ-
mẽdaret nepotis sui studia solere se ut foemina i otio illo se-
xus laxare animũ lusu calculoz:solere spectare pãtomimos
suos:sed cũ factura eẽt alterutq; semp se nepoti suo p̄cepisse
abiret:studeretq;:qđ mihi nō amore eius magis facere quã
reuerẽtia uidebat:miraberis:& ego miratus sum: proximis
sacerdotalibus ludis p̄ductis in cõmissione pantomimis cũ
simul theatro ego & q̄dratus egredieremur ait mihi: scis me
hodie primũ uidisse saltãtẽ auiaẽ meã libertum hoc nepos:
hercule alienissimi hoies i honore q̄dratillã:pudet me dixisse
se honorẽ p̄ adulationis officiũ:i theatrũ cursitabant:exulta-
bãt mirabãt:ac deĩde singulos gestus dominaẽ cũ cãticis red-
debãt:q; nunc exiguissima legata theatralis opã corollariũ
accipiet ab hærede:q; nō suspiciebat hæc q̄a soles si qđ inci-
dit noui nō iuitus audire: deinde q̄a iucundũ est in hoc qđ
cepim gaudiũ scribẽdo retractare gaudeo enĩ pietate defun-
ctã:honore optimi iuueis:lãtor etiã q; domus aliquãdo.C.
Cassii huius qui cassianã scholã princeps & parens seruiet
domino nō minori:impleuit enĩ illam quadratus meus:&
decedit:rursusq; & pristinã dignitatẽ celebritatẽ gloriã red-
det cũ tãtus orator inde p̄cedet quãtus iuris ille consultus.

C. Plinius Ruffo suo Salutem.

Quantum eruditorum: aut modestia ipsorum: aut
quies operit ac subtrahit famæ: at nos eos tatum di-
cturi aliquid aut lecturi timemus: quod studia sua proferunt:
cum illi qui tacet hos amplius præstet: quod maximum opus
silentio reuerentur: expertus scribo quod scribo: Terentius
iunior equestribus militiis atque etiam procuratione Narbonen-
sis prouinciae integerrime factus recepit se in agros suos: paratisque
honoribus tranquillissimum otium prætulit: hunc ego iuitatus
hospitio ut bonum patrefamiliae: ut diligentem agricolam itue-
bar: de his locuturus in quibus illum uersari putabam & coepam:
cum ille me doctissimo sermone reuocauit ad studia: qua teresa
omnia: quam latina: quam graeca: Nam tantum utraque lingua ualeat
ut ea magis uideatur excellere quam maxime loquitur: quantum
ille legit: quantum tenet: Athenis uiuere hominem non in uilla
putes: Quid multa: auxit sollicitudinem meam: effecitque ut illis
quos doctissimos noui non minus hos seductos & quali ru-
sticos uerear: idem suadeo tibi: sunt enim ut in castris sic etiam in
litteris nostris plures cultu pagano quos cunctos & armatos
& quodam ardentissimo ingenio diligentius scrutatus inuenies. Vale

C. Plinius Maximo suo Salutem.

Vper me cuiusdam amici langor admonuit optimum
esse nos dum infirmi sumus: que enim infirmum aut auaritia
aut libido sollicitat: non amoribus seruit non appetit honores
opes negligit: & contumeliamque ut relicturus satis habet: tunc deos
tunc hominem esse se meminit: inuidet nemini: neminem miratur:
neminem despicit: ac ne sermonibus quodam malignis aut atcedit:
aut alitur: balinea imaginatur & fortis. haec summa curarum:
summa uororum: mollisque in postere & pingue si contingat eua-
dere hoc est innoxiam beatamque destinat uitam. possum ergo quod
plurimis uerbis plurimis etiam uoluminibus philosophi do-
cere conatur: ipse breuiter tibi mihique precipere: ut tales esse sani
proseueremus: quales nos futuros profitemur infirmi. Vale.

C. Plinius Surrae suo Salutem.

T mihi discendi & tibi docendi facultatē otium præbet: Igit̄ per quā uelī scire esse fantasmata: sed habere ppriā figurā numēq; aliquod putes iane: sed uariā ex metu nostro imaginē accipe: ego ut esse credā ī primis eoducor qđ audio accidisse Curtio Ruffo: tenuis adhuc & obscurus optinēti africā comes hæserat: īclinato die spatiabaf̄ in porticu: offerē ei mulieris figura: humana grandior pulchriorq;: perterrito africam se futurorum p̄nūtiā dixit: & uenturum romam: honoresq; gesturū atq; etiā cum summo imperio in eandem p̄nūtiā reuersurū ibiq; moriturū: facta sunt omnia. Præterea accedēti Cartbaginē egrediētīq; naue eadem figura in littore occurrisse narratur. Ipse certe implicitus morbo futura p̄teritis: aduersa secundis auguratus spē salutis nullo suorū desperāte proiecit: iam illud nōne & magis terribile & non minus mirū est: quod exponā ut accepi: erat Athenis spaciofa & capax domus: sed īfamis & pestilēs: p̄ silentiū noctis sonus ferri: & si attenderes acrius: strepitus uinculorū longius primo deīde proximo reddebatur: mox apparebat Idolon senex macie & squalore cōfectus: p̄missa barba: hōrrenti capillo. cruribus cōpedes: manibus catenas gerebat: quatiebatq;: inde inhabitantibus tristes duræq; noctes per metum uigilabantur: uigiliam morbus & crescente formidine mors sequebatur: nam interdū quoq; quanquā abscesserat imago: memoria imaginis oculis ihærebat: longiorq; caulis timoris timor erat: deserta īde & damnata solitudine domus: totaq; illi monstro relicta p̄scribebat̄ tamē si quis cōducere ignarus tāti mali uellet. Venit athenas philosophus athenodorus: legit titulū: auditq; p̄tio q̄a suspecta uilitas: p̄cūctatus oīa docef̄: ac nihilo minus imo tanto magis cōducit: ubi coepit aduersperascere: iubet sterni sibi ī propria domus p̄te: p̄oicit pugillares: stilū: lumē: suos oēs ī īteriora dimittit: ipse ad scribēdū animū: oculos: manū itēdit: ne uacua mens audita simulacra & inanes sibi metus fingeret:

initioq; ubiq; silentiū; deinde cōcuti ferrū: uincula moueri:
ille nō tollere oculos: non remittere stilū: sed offirmare ani-
mū auribusq; prætere: tū crebescere fragor: aduentare
etiā: ut limine iā: ut intra limē audiri: respicit uidet agnoscitq;
narratam sibi effigiē: stabat inuebatq; digito similis uocāri:
hic contra ut paululum expectaret manu significat: rursusq;
ceris & stilo incumbit: illa scribētis capiti catænis insonabat:
respicit rursus idem quod prius inuentē: nec moratus: tollit
lumen & sequitur: ibat illa lento gradu quasi grauis uiculis:
postq; deflexit in aream domus: repente dilapsa deserit comi-
tē: desertus herbas & folia concerpta signum loco ponit: po-
stero die adit magistratus: monet ut illum locum effodi iu-
beant: inueniunt ossa inserta catænis & implicata q̄ corpus æuo
terraq; putrefactū nuda & exese reliquerat uiculis: collecta
publice sepeliūt: domus postea rite cōditis manibus caruit:
& hæc qdē affirmatibus credo: illud affirmare aliis possum:
est libertus mihi nō illiteratus. M. cū hoc minor frater eodē
lecto quiescebat. Is uisus est sibi cernere quendam in thoro
residentem: capiti suo cultros atq; etiā ex ipso uertice ampu-
tantem capillos: ubi illuxit ipse circa uerticem: tonsus capilli
iacentes reperiuntur: exiguum temporis. medium rursus si-
mile aliud priori fidem fecit: puer in pædagio mixtus pluri-
bus dormiebat: uenerūt p fenestras ita narrat in tunicis albis
duo cubantemq; detonderunt: & qua uenerant recesserunt:
hunc quoq; tōsum sparsosq; circa capillos dies ostēdit: nihil
notabile secutū nisi forte qd̄ nō fui reus: si domitianus sub
quo hæc acciderit diutius uixisset: nā in crinē eius datus acer
de me libellus inuentus est: ex quo coniectari potest quia
reis moris est submittere capillum recisos in eorum capillos
depulsis quid imminebat periculi signum fuisse: proinde ro-
go eruditionem tuam intendas: digna res est quam diu mul-
tumque consideres: ego quidem indignus cui copiam scien-
tiæ tuæ facias licet etiam utranq; in partem ut soles disputes

ex altera tamen fortius ne me suspensum incertūq; dimittas cum mihi cōsulendi causa fuerit ut dubitare desinerē. Vale.

C. Plinius Septitio suo salutem.

Is quōdam apud te rephēdisse tanq̄ si amicos meos ex omni occasione ultra modū laudē: agnosco crimē āplector etiā: qd enī honestius culpa benignitatis: q sunt isti qui amicos meos melius norint: quid inuidet mihi felicissimo errorem: ut enim non sint tales: a me p̄dicant: ego tamē beatus: quod mihi uidetur. igitur ad alios hāc sinistram diligentia conferat: nec sunt pagē qui carpere amicos suos iudicium uocant: mihi nunquam psuadebūt ut meos amari a me nimis unquam putem. Vale.

C. Plinius Montano suo salutem.

Idebis: deinde idignaberis si legeris: quod nisi legeris non potes credere: ē uia tyburtina itra primū lapidē proxime annotaui monumētū pallantis ita īscriptū huic senatus ob fidē pietatēq; erga patronos ornāmēta p̄toria decreuit: & sestertiū centies quinquagies cuius honore cōtētus fuit. equidē nunq̄ sum miratus quā sapius a fortuna quam iudicio pficiscerentur: maxime tamē hic me titulus admonuit quam essent inimica & inepta quā īterdū ī cenū ī has sordes adiicerētur: quid deniq; ille furcifer & recipere ausus est & recusare: atq; etiam ut moderationis exemplum posteris p̄deret. Sed qd idignior? Ridere satius ne se magnū aliquit adeptos putent q huc felicitate perueniūt ut rideāt.

C. Plinius Genitori suo salutem.

Orqueor q; discipulū ut scribis optimā spei amisisti cuius & ualitudie & morte ipedita studia tua qd ne scia: cū sis omniū officioq; obseruatissimus cūq; omēs quos probas effusissime diligas me: huc quoq; urbana negotia p̄secuntur: nō debuit: sūt enī qui me iudicē aut arbitry faciūt accedūt qrelae rusticorū q auribus meis post lōgū tēpus suo iure abutūt: istat & necessitas agrorū locandorū p̄q molesta

adeo rarum est iuenire idoneos conductores quibus ex causis precario studeo. studeo tamen; nam & scribo aliquid & lego; sed cum lego ex comparatione sentio quam male scribam; licet tu mihi bonum animum facis; qui libellos meos de ultione Heluidii orationi Demosthenis confers; quam sane cum componerem; illos habui in manibus. non ut æmularer; improbum enim; ac pene furiosum sed tamen imitater. & sequerer tantum ut diuersitas ingeniorum maximi & minimi; aut causæ dissimilitudo pateret. Vale.

C. Plinius Cornuto suo Salutem.

Laudius Pollio amari a te cupit. dignus hoc ipso; quod cupit; deinde quod ipse te diligit; neque enim fere quisquam exigit istud nisi qui facit; uir alioquin rectus integer quietus ac pene ultra modum; si quis tamen ultra modum uerecundus; hunc cum simul militaremus; non solum ut comilito inspexi; præerat alæ militari. ego iussus a legato consulari rationes alarum & cohortium excutere; ut magnam quorundam foedamque auaritiam negligentiam parem; ita huius summam integritatem sollicitam diligentiam inueni; postea promotus ad amplissimas procuraciones nulla occasione corruptus ab insito abstinentiæ amore deflexit; nunquam secundis rebus intumuit; nunquam officiorum uarietate continuam laudem humanitatis infregit; eademque firmitate animi laboribus suffecit qua nunc otium patitur; quod quidem paulisper cum magna sua laude intermisit & posuit a Corellio nostro ex liberalitate impatoris neruæ emendis diuidendisque agris adiutor adsumptus; & enim qua gloria dignum est summo uiro in tanta eligendi facultate præcipue placuisse idem quam reuerenter quam fideliter amicos colat multorum supremis iudiciis Musanii Bassi grauissimi ciuis credere potest cuius memoriam tam gratam grata prædicatione progat & extendit; ut librum eius de uita (nam studia quoque sicut alias bonas artes uenerat) ediderit pulchrum; stili uarietate ipsa præbandum; cum plerique hactenus defunctorum meminerit ut

querantur:hunc hominem appetentissimum tu mihi crede
complectere:appræhende:immo & inuita: ac sic ama tâquã
gratiam referas:neq; enim obligandus est in amoris officio
qui prior cœpit. Vale.

C. Plinius Fabato profocero suo Salutem.

Electior iucundum tibi fuisse Tironis mei aduentũ:
quod uero scribis oblata occasione procõsulis pluri
mos manumissos:unice lætor: cupio enĩ patriã om-
nibus quidẽ rebus augeri:maxime tamen ciuiũ numero: id
enĩ oppidis firmissimũ ornãmẽtũ: illud etiã me nõ ut ambi-
tiosum: sed tamen iuuat quod accidisse meq; & gratiarum
actionem ut laude celebratos: est enim Xenophai
utiq; sit emereri putes. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Vguro nec me fallit augurium historias tuas imor-
tales futuras:quo magis illis ingenue fatebor.: inseri
cupio:nã si esse nobis curæ solet:ut facies nostra ab
optimo quoq; artifice exprimat: non ne debemus optate ut
opibus similis tui scriptor p̄dicatorq; cõtingat? demonstro
ergo quanquã diligentia tuam fugere nõ possum i publicis
actis demonstro tamen quo magis credas iucundũ mihi fu-
turum si factum meum cuius gratia periculo credit suo i ge-
nio:tuo testimonio senectione aduocatũ p̄uincia bethycæ
contra Bebiũ Massam damnato:quam etiã Massa consue-
uerat ut bona eius publice custodiret: senectio cum explo-
rasset consules postulationibus uacatuos conuenit me: &
quasi concordia inquit iniunctam nobis accusationẽ: execu-
ti sumus:ac adeamus cõsules petamusq; ne bona dissipari si-
nant:quorum esse in custodia debent: respondi cum sumus
aduocati senatu dati dispice nã peractas putes partis nostras
senatus cognitione finitas:& ille tu quem uoles tibi termi-
num statues:cui nulla cum prouincia necessitudo nisi ex be-
neficio tuo & hoc recenti:ipse & natus ibi & quæstor in ea

fui: tum ego si fixum tibi istud ac deliberatum: sequar te: ut si qua ex hoc inuidia nō tua tantum: sequar te: uenimus ad consules: dicit senectio quæ res ferebat: aliqua subiūgo: uix dum conticueramus. Et Massa questus senectioem nō ad uocati fidem: sed inimicitiaē amaritudinem implese: impietatis reum postulat: horror omnium: ego autem uereor inq̄ clarissimi consules ne mihi Massa silētio p̄uaricationē obiecerit quod non me reum postulauit: quæ uox est statim excepta: & postea multo sermone celebrata est. Diuus quidem nerua iam priuatus quæ attēdebat his grauiſſimis litteris nō mihi solū uerū etiam sæculo ē gratulatus: cui exemplū: lic enim scripsit simile antiquis contigisse: hæc utcūq; se habent: notiora clariora maiora tu facies: quanq̄ non exigo ut excedat cera modum: nec historia debet egredi ueritatē & honeste factis ueritas sufficit. Vale.

C. Plinii Nouocomensis epistolarum liber septimus
explicit. Incipit octauus.

C. Plinius Maximo suo Salutem.

Aepe te monui: ut libros quos uel pro te uel in
platum immo & pro te & in illum: ita enim ma-
teria cogebat cōposuisti: quamaturissime emit-
teres: quod nunc præcipue morte eius audita &
hortor & moneo: quamuis enim legeres multis
legēdosq; dederis: nolo tamen quenq̄ opinari defuncto de-
mū inchoatos quos icolumi eo pegisti: salua sit tibi cōstan-
tia: erit autē si notū æquis iniquisq; fuerit non post inimici
mortē scribendi tibi natā esse fiducia: sed iā paratā editionē
morte præuentam: simul uitabis illud

Nam quod de uiuente scriptū est ī defunctū
quoq; tanquā uiuentem adhuc editur. Statim igitur si quid

aliud in manibus differere: interim hoc perfice: quod nobis quod legimus olim absolutum uidetur sed iam uideat & tibi cuius cunctationem nec res ipsa desiderat & temporis ratio percidit.

C. Plinius Sabino suo Salutem.

Acis iucunde quod non solum plurimas epistolas meas: uerum etiam longissimas flagitas: in quibus parcior fui: partim quia tuas occupationes noui: partim quia ipse multum distringebat: plerumque frigidis negotiis: quae plerumque & auocant animum & comminuunt: propterea nec materia plura scribendi datur: neque enim eadem nostra conditio quae M. Tullii ad cuius exemplum uocas: illi & copiosissimum ingenium: & ingenio quae uarietas rege: quae magnitudo largissime suppetebat: nos quam angustis terminis cludamur: etiam tacente me perspicis: nisi forte uolumus scholasticas: atque ut ita dicam uebraticas litteras mittere: sed nihil minus aptum arbitramur cum armaturam cum castra denique cornua Tubas sudorem pulueres soles cogitamus: habes ut puto iustam excusationem: quam tamen dubito an tibi probari uelim: Erat enim summi amoris negare ueniam breuibus epistolis amicorum: quamuis scias illis consistere rationem. Vale.

C. Plinius Caluio suo Salutem.

Mne hoc tempus inter pugillares ac libellos iucundum quiete transmisi: quemadmodum inquis in urbe potuisti? Circenses erant quo genere spectaculi ne leuissime quidem teneor: Nihil nouum: nihil uarium: nihil quod non semel spectasse sufficiat: quo magis miror tot milia uiroque tam pueriliter identidem currentis equos insistentis curribus homines uidere: Si tamen uelocitate equorum aut hominum arte traherentur: esset ratio nonnulla: nunc fauent panno panem amant: & si in ipso cursu non mediocri certamine. hic color illuc: ille huc transferatur: studium fauorque transibit: & repente agitatores illos equos illos quos procul noscitant: quorum clamitant nomina relinquet: tanta gratia: tanta auctoritas in una uilissima tunica: mitto apud uulgus quod uilius tunicas: & apud quosdam

graues homines; quos ego cū recordor ī re inani frigida affi-
dua tā īfatiabiliter desiderere: capio aliquā uoluptatem: quod
hac uoluptate nō capiar: ac p hos dies libētissime otium meū
ī litteris colloco quos alii otiosissimis occupatiōibus pdūt.

C. Plinius Romano suo Salutem dicit.

Edificare te scribis: bene ē īueni patrociniū: ædifico
enī iam ratiōe: quia tecum hoc quoq; nō dissimulo:
qd' ad mare tu: ego ad larium lacū: huius ī litore plu-
res meæ uillæ sed duæ ut maxime delectāt: ita exercēt: alte-
ra īposita saxis more baiano lacū prospicit: altera neq; more
baiano lacū tāgit: itaq; illam tragoediā: hanc appellare comoe-
diā soleo: illam quod quasi cothurnis: hanc quod quasi foccu-
lis sustinetur: sua utriq; amœnitas: & utrinq; possidentis ip̄a
diuersitate iucundior: hanc lacu propius: illa latus utitur:
hanc illū unum molli curuamine amplectitur: illæ ditissimo
dorso diripiunt: illic retia gestatio longo limite super litus
extendit: illa fluctus non sentit: hanc frāgit ex illa possis des-
picere piscātis: ex hac ip̄a piscari hamūq; e cubiculo: ac pene
etiā lectulo ut e nauicula iacere: hanc mihi causæ utriq; quæ
desint abstruendi ob ea quæ sup̄sunt & si quid ego rationē
tibi apud quem pro ratione erit idem facere. Vale.

C. Plinius Coloni suo Salutem dicit.

Nice probo: quod pōpeiū quintianū morte tā dolen-
ter adficeris: ut amissi caritatē desiderio extēdas: nō
ut pleriq; q; tātū uiuētis amāt: seu potius amare se si-
mulāt: qd est nisi quod florētis uident: nā miserorū nō secus
ac defūctorū obliuiscūt: at tibi perennis fides tātaq; ī amore
cōstātia. ut finire. nisi tua morte nō possit: & hercule is fuit
quintianus quē diligere licebat ip̄ius exēplo: felices amabat:
miseros tuebat: desiderabat amissos. iā illa quāta probitas ī
ore: quāta ī sermone cunctatio: quā pari libra grauitas comi-
tasq;: quod studiū litterarū: q; pietate cū dissimillimo parēte
uiuebat: quam non obstabat illi quo minus uir optimus ui-

deretur quod erat optimus filius : sed quid dolorem tuum exulcero. quanquã sic amasti uiuẽtem : ut hoc potius quam de illo fileri uelis : a me præsertim cuius prædicatione putas uitam eius ornari : memoriam prorogari : ipsamq; illam qua est raptus ætatem posse restitui. Vale.

C. Plinius Iuniori suo Salutem dicit.

Astigabat qdam filium suũ quod paulo sũptuosius equos & canes emerit : huic ego iuvene digresso : heus tu nũq; ne fecisti : quod a patre corripì posset : fecisti dico nõ interdũ facis quod filius tuus : si repẽte pater ille tu filius pari grauitate reprehẽdas : non oẽs homines aliquo errore ducuntur : non hic in illo sibi : in hoc alius indulget : hæc tibi admonitus imodicae seueritatis exẽplo more tuo scripsi ne quãdo tu quoq; filiũ tuũ durius acerbiusque tractares : cogita & illũ puegẽ esse : & te fuisse : atque ita quod es pater utere ut memineris te hominẽ esse & hois patrem.

C. Plinius Genitori suo Salutem.

Ecepi litteras tuas quibus quereris tedio tibi fuisse quãuis lautissimam coenã : qa scurræ cinædi moriones : mensis ierrabant : uis tu remittere aliquid ex rugis : siquidẽ nihil tale habeo : habẽtis tamẽ fero : cur ego nõ habeo : quia nequaquã me ut iexpectatũ festiuũ ue delectat : si qd molle a cinædo : petulans a scurra : stultum a moriõe proferẽ : nõ rationẽ sed stomachũ tibi narro : Atq; adeo quã multos putas esse quos ea qbus capimur & ducimur partim ut inepta partim ut molestissima offendãt : quam multi cũ lector aut lyristes aut comoedus : iductus ẽ : calceos poscũt : aut nõ minore cũ tedio cubãt quã tu ista (sic eni appellas) prodigia perpeflus es : demus igitur alienis oblectationibus ueniã : ut nostris impetremus. Vale.

C. Plinius Sabiniano suo Salutem dicit.

Ibertus tuus : cui succensere te dixeras uenit ad me : aduolutusq; pedibus meis tanquã tuis hæsit. fleuit :

multū rogauit: multum etiam tacuit: in summa fecit mihi
pœnitentiæ fidē: uere credo emendatū: quia deliquisse se scē
tit: irasceris scio: & irasceris merito: idq; scio: sed tunc quoq;
præcipua mansuetudinis laus: cū iræ causæ iustissime sunt:
amasti hominem & spero amabis: Interim sufficit ut exora-
ri te sinas: licebit rursus irasci si meruerit: quod exoratus ex-
cusatius facies: remitte aliquid adolescentiæ ipsius: remitte
lachrymis: remitte indulgentiæ: ne torseris: & iā ne torquea-
ris: cum tam lenis irasceris uere or ne uidear non rogare si
cogeris: ipse precibus eius meas iunxero: iungam tamē tātō
plenius & effusius: quanto ipsum acrius seueriusq; corripui
detricte minatus nunquā me postea rogatur: hoc illi quē
terreri oportebat tibi non idē: nā fortasse: iterum rogabo:
iterū ipetrabo sit modo tale ut rogare: & ut p̄stare deceat.

C. Plinius Sabiniano suo salutem dicit.

Enefecisti quod libertū aliquādo tibi carū reducēti
bus epistolis meis ī domū ī animū recepisti: iuuabit
hoc te: me certe iuuat: primū qđ te tam tractabilem uideo:
ut ī ira regi possis: deīde qđ tantū mihi tribuis: ut uel aucto-
ritati meæ pareas: uel p̄cibus īdulgeas: igitur & laudo & gra-
tias ago: simul in posterū moneo ut te erroribus tuorum &
si nō fuerit qui deprecetur: placabilem præstes. Vale.

C. Plinius Mamiliano suo salutem dicit.

Vereris de turba castrensiū negotiorum & tāquā
summo otio perfruare: lusus & īeptias nostras legis
amas flagitas: meq; ad similia cōdenda nō mediocri-
ter īcitas: Incipio ex hoc genere studiorum nō solū oblecta-
tionē uerū etiam gloriā petere: post iudiciū tuum uiri eru-
ditissimi grauissimi: ac super ista uerissimi: nunc me rerum
actus modice sed ramen dstringit: quo finito aliquid earū-
dem camœnarum in istum eundem benignissimum Sinum
mittam: tu passerulis & columbulis nostris inter aquilas
uestras dabis pennas si tamen & sibi placebunt si tantū sibi

continendos cauea nido ue curabis. Vale.

C. Plinius Ceminio suo Salutem.

Audas mihi & frequenter p̄sens : & nunc p̄ epistolas nuntiū tuum quod sit liberalis tribuere patriæ p̄p̄i quis affinibus amicis: sed tamen iis dico pauperibus: nō ut istis q̄ iis maxime possunt: hos ego uisc̄itis hamatisq̄ muneribus: nō sua pro me reputo: sed aliena corripere: sunt ingenii simillimi: qui quod huic donāt auferunt illi: famāq̄ liberalitatis auaritia petunt: primum est autem suo esse cōtentum: deinde quos p̄cipue scias indigere: sustentantem fouentemq̄ orbe quodā sotialitatis ambire: quæ cuncta si facit iste: usquequaque laudandus ē: si unum aliquid: minus quidem: laudandus tamen : tam parum est etiā imperfectæ liberalitatis exempli: tam eximia tenet homines habēdi cupidō: ut possideri magis quam possidere uideantur. Vale.

C. Plinius Sardo suo Salutem.

Ostquam a te recessi non minus tecum : quam cum ad te fui: legi enim librum tuum identidem repetens ea maxime (nō enim metiar) quæ de me scripsisti: in q̄bus quidē percopiosus fuisti: quam multa: quā uarie: quam non eadem de eodem iugo: tamē diuersa dixisti: laudem pariter & gratias agam: neutrum satis possum : & si possem timerem ne arrogans esset ob ea laudi dare tibi ob quæ gratias agere: unum illud addam: omnia mihi tanto: laudabiliora uisa: q̄nto hic iucundiora: quāto laudabiliora erant. Vale.

C. Plinius Titiano suo Salutem.

Vid agis: qd̄ agis? sectantibus uitā iucundissimā idest otiosissimā: quo fit ut scribere lōgiores epistolas non lim: legere illud tanq̄ delicatus : hoc tanquā otiosus: Nihil est enī aut pigrius delicatis: aut curiosius: otiosis. Vale.

C. Plinius Paulino suo Salutem.

Lius aliud: ego beatissimū existio q̄ bonæ māsuraq̄ famæ p̄sumptione p̄fruit: certusq̄ posteritatis cū

futura gloria uiuit ac nihil nisi primū æternitatis ante oculos pingue illud altumq; otium placeat; hæc enī oēs homines arbitror oportere aut immortalitatē suam aut mortalitatē cogitare: & illos quidem contendere: hos quiescere: non remitti: nec breuem uitā caducis laboribus fatigare: ut uideo multos misera simul & ingrata imagine idultriæ ad utilitatē sui peruenire: hæc ego tanquam quæ quotidie mecum ut dī finam mecum si dissenties ut qui semper clarum aliquid & immortale meditetur. Vale.

C. Plinius Macrino suo Salutem.

Ererer ne immodicā orationem putares quam cum hac epistola accipies: nisi esset generis eius: ut sæpe dī sinere uideat: nā singulis criminibus singulæ uelut causæ cōtinent: poteris ergo ut coepis ubicūq; desieris quæ deinceps sequentur: & quasi incipiētia legere & quasi coherentia: meque in uniuersitate longissimum breuissimum in partibus iudicare. Vale.

C. Plinius Tironi suo Salutem.

Gregie facis inquire enī & perseuera q; iustitiā tuam p̄p̄tialibus multa humanitate cōmēdas: cuius p̄cipua pars ē honestissimū quēq; complecti atq; ita a minoribus amari: ut simul a p̄cipibus diligere: pleriq; aut dū uerēt ut gratiæ potētū ipartiri uideat: sinisteritatis atq; etiā malignitatis famā cōsequūt: a quo uitio tu lōge recessisti scio: sed tēperare mihi nō possum: quo minus laudē simili monenti: quod eū modum tenes: ut discrimina ordinum dignitatumque custodias: quæ si confusa & permixta sunt: nihil est æqualitate ipsa inæqualius. Vale.

C. Plinius Auguri suo Salutem.

I laudatus a te laudare te coepo: uereor ne nō tā proferre iudiciū meū q̄ referre gratiā uidear: sed licet uidear: oīa scripta tua pulcherrīa existio: maxie tamen illa: qd̄ nobis accidit hoc una eadēq; de cānā & quæ dī amicis optiq;

scribis: & ego de me quæ ut puto optima lego. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Vpio præceptis tuis parere: sed aprorū tanta penuria est: ut mineruæ & dianæ quas ais pariter colēdas cōuenire nō possit: Itaq; mineruæ tantū seruiēdū ē: delicate tamen ut in secessu & æstate in uia plane nōnulla leuiores statimq; delenda a garrulitate qua sermones uehiculo ferunt extendi: his quædam addidi ī uilla cum aliud non liberet: itaq; poemata quiescunt: quæ tu īter nemora & lucos cōmodissime perfici putas: oratiunculam unam alteram retractaui: quanq; & genus operis & ī fama uile & amcenū magisq; laboribus ruris quam uoluptatibus simile. Vale.

C. Plinius Gemino suo Salutem.

Pistolam tuam iucundissime recepi eo maxime qd̄ aliquid ad te scribi uolebas quod libris inseri possit: obueniat materia uel hæc ipsa quā monstras: uel potiora alia: sunt enī offendicula nō nulla: circūfero oculos & occurrēt: Bibliopolas Iugduni esse nō putabā: ac tanto libentius ex tuis litteris cognoui uindicari libellos meos qui per egre manere gratiā quā in urbe legerint: incipio enī satis absolutū existimare d̄ quo tāta diuersitate regionum discreta hominum iudicia dissentiunt. Vale.

C. Plinius Quadrato suo Salutem.

Vanto studiosius intentiusq; legisti libros: quos de Heluidii ultione composui: tanto īpenius postulas ut p̄scribam tibi quæq; extra libros: quæq; circa libro Domitiano statui mecū ac deliberaui: esse magnam pulchramq; materiam: insectandi nocentes: miseros uindicandi: se proferendi: porro inter multa scelera multorum nullum atrocius uidebatur: quam quod ī senatu senator senatori: prætorius consulari reo: Iudex manus intulisset: fuerat alioquin mihi cum Heluidio amicitia: quāta potuerat eē cū

eo qui metu temporū nomen īgens paresq; uirtutes secessu
tegebat. fuerat cum Arria & Fannia: quarum altera Helui-
dio nouerca: altera mater nouercæ: sed ita me iura priuata
ut publicū fas & īdignitas facti & exempli ratio īcitabat: ac
primum quidem diebus redditæ libertatis p se qsq; inimi-
cos suos duntaxat minores incōdito turbidoq; clamore po-
stulauerat simul & oppresserat: ego & Modestius & cōstan-
tius arbitratus īmanissimum reum nō communi temporū
inuidia: sed proprio crimine urgere: cum iam satis ille pri-
mus īpetus deferuisset: & languidior ī dies ira ad iusticiā re-
disset: quāq; tum maxime tristis amissa nuper uxore mitto:
ante iam hæc nupta Heluidio fuerat: rogo ut ueniat: q̄a me
recens adhuc luctus limine contineret: ut uenit destinatum
est inquam mihi maritum tuum non inultum pati: nuncia
Arriæ & Fanniæ absētibus: ascripto facto ī quo ego comite
non egeo: sed nō tam gloriæ meæ fauerim: ut uobis sotieta-
tis ius inuideam: perfer tanta mandata: nec illæ morantur:
opportune senatus ītra diem tertium: omnia semper ego ad
Corelium rettuli: quem prudētissimum ætatisq; nostræ sa-
pientissimum cognoui: in hoc tamen cōtentus cōsilio meo
fui ueritus hebetaret: erat enim cunctatior cautiorq;: sed nō
sustinui induceret in animum quo minus illi eadē die factu-
rum me: quod an facerem non deliberabā: expertus usu de
eo quod destinaueris non esse cōsulēdos quibus cōsultis ob-
sequi debes: uenio in senatū: ius dicendi peto: dico paulisper
maximo assensu: ubi coepi crimen attigere: reum destinare:
adhuc tamen sine noīe undiq; mihi reclamari: alius scimus
quid sit de quo extra ordinem referas: alius quis ē ante rela-
tionem reus: alius salui sumus qui supersumus: audio inter-
turbatus interritus: tantum susceptæ rei honestas ualet: tan-
tumq; ad fidutiam uel metum differt nolint homīes qd̄ fa-
cias an non probent: longum est omnia quæ tunc hinc inde
iacta sunt recensere: nouissime consul secundæ sententiæ

loco dies si quid uolueris: permiseras inquam: quod usque
adhuc omnibus permisisti: relido: aguntur alia interim me
quidam ex consularibus amicis secreto curatoque sermoni quasi
nimis fortiter incauteque progressum corripit: reuocat: mo-
net: ut desistam: adiicit etiam: notabilem te futuris princi-
pibus fecisti: est inquam dum malis: uix ille discesserat: rur-
sus alter quid audes: quo ruis: quibus te periculis obiicis:
quid praesentibus confidis incertus futurorum: laceassis homi-
nem iam praefectum aerarii & breui consulem: praeterea qua
gratia: quibus amicitias fultum: nominat quendam qui tum
ad orientem amplissimum exercitum non sine magnis dubiisque
sermonibus obtinebat: ad haec ego omnia percepi: Atque ani-
mo mecum ante peregi: nec recuso: si ita casus attulerit: Lue-
re poenas ad honestissimum factum dum flagitiosissimum ul-
ciscor: iam censendi tempus dicit Domitius Appollinaris
quos designatus dici Fabritius ueneto Fabius Postumius ue-
ctius proculus collega publicii certi de quo agebas: uxoris
autem meae quam amiseram uitricus: Post hos ammius flac-
cus: omnis certum nondum a me nominatum defendunt:
crimenque quasi in medium relictum defensione suscipiunt: qui
praeterea dixerint non est: necesse narrare in libris habes. su-
enim cuncta ipsorum uerbis persecutus: dicunt contra Au-
dium Quietum Cornutum Tertullum: Iniquissimum esse que-
relas dolentium excludi: ideoque Arriae & Fanniae ius querendi
non auferendum: nec interesse cuius ordinis quis sit. Sed qui
causam habeat: Cornutus datum se a consulibus tutorem He-
luidii filiae petentibus matre eius & uitrico: nunc quoque non
sustinere deserere officii sui partis: In quo tamen ei suo dolori
modum imponere: & optimarum foeminarum perferre
modestissimum affectum quas ceteras esse admonere Sena-
tum publicii certi cruetae adulationis & petere si poena flagitii
manifestissimi remittatur: nota certo quasi censoria inuras:
tum Satrius Ruffus medio ambiguoque sermone puto igit

iniuriã factã Publico certo si nõ absoluitur:nomiatus ẽ ab
amicis Arriã & Fanniã:nomiatus ab amicis: nec debemus
soliciti esse: idẽ & nos qui bene sentimus de homine iudi-
caturi sumus si innocens est:sicut & spero & malo:& donec
aliquid pbatur credo poteritis absoluere: hoc illi quo qsq;
ordine citabantur, uenitur ad me:confurgo:utor initio: q;
in libro est:respondeo singulis:mirum qua intentione:qui-
bus clamoribus omnia exceperint:qui modo reclamabant;
tanta conuersio uel negotii dignitatem: uel prouentũ ora-
tionis:uel actoris constantiã subsequuta est: finio: incepit re-
spondere ueientro nemo patitur: obturbatur: obstrepitur:
adeo quidem ut diceret rogo P.C.ne me cogatis implorare
auxilium tribunorum: & statim Muræna tribunus pmitto
tibi Fabriti ueiẽto dicere:tum quoque reclamatur: iter mo-
ras cõsul citatis nominibus & parata dissensiõẽ mittit sena-
tum ac pene adhuc stantem tentantẽque dicere ueientonẽ
relinquit: multum ille de hac:ita uocabat:contumelia que-
stus est homerico uersu : non
fere quisquam in senatu fuit:qui me non complecteretur:
exoscularetur:certatimq; laude cumularer:quod intermis-
sum tamdiu morem in publicum cõsulẽdi susceptis ppriis
simulatibus reduxissem:quod deniq; senatum inuidia libe-
rassem:qua flagrabat apud ordines alios:quod seuerus i cæ-
teros senatoribus solis dissimulatiõẽ quasi mutus parceret:
hæc acta sunt absente certo:fuit enim seu tale aliqd suspica-
tus:siue ut excusabatur infirmus: & relatiõis quidem de eo
Cæsar adsit:optinui tamen quod intenderam: nam collega
certi consulatum:successorem certus accepit:planeq; factũ
est quod dixeram in fine:redat premium sub optimo prin-
cipe qd a pessimo accepit:postea actionẽ meã utcũq; potui
recollegi:addidi multa:accidit fortuitũ: sed nõ tanq; fortui-
tum:quod deditis libris certus intra paucissimos dies iplici-
tus morbo decessit:audiui referẽtis hanc imaginem mentis

eius: hanc oculis inesse tāquam uideret Heluidiū respōdere mihi: uera ne hęc affirmare nō aulim: interest tamē exēpli ut uera uideantur: habes epistolā: si modo epistola cogitas libros quos legisti non minorem: sed imputabis tibi q̄ contentus libris non fuisti. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Ec ipse tibi plaudis: & ego nihil magis ex fide quā de te scribo: posteris an aliqua cura neicio nos certe memur ut sit aliqua nō dico & labore & reuerētia posterorū: p̄gamus modo itinere instituto: qđ ut paucos ī lucē famāq; prouexit: ita multos & tenebris & silentio protulit. Vale.

C. Plinius Falconi suo salutem.

Efugerā ī thuscōs ut omnia ad arbitriū meū facerē: at hoc ne ī thuscis quidē tā multis undiq; rusticorū libellis & tā querulis īquietor: quos aliquāto magis iuitus q̄ meos lego: nā & meos iuitus: retracto enī actiunculas q̄sdā: quod post ītercapedinē tēporis & frigidū & acerbū ē: rōnes quasi absente negligunt: interdū tamē equū cōscēdo: & patrēfamiliaē haētenus ago. quod aliquā partē praediorū sed p̄ gestatione percurro: tu consuetudinem serua nobisq; sic rusticis urbana acta perscribe. Vale.

C. Plinius Sabino suo salutem.

Va intentione: quo studio: qua deniq; memoria legeres libellos meos epistola tua ostendit: ipse igit̄ exhibes negotiū tibi q̄ deligis: & nutas ut q̄ plurima cōmunicare tecū uellim: faciam p̄ partes tamen & quasi digesta: ne iā ip̄am memoriā: cui gratias ago assiduitate & copia turbē: oneratamq; & quasi oppressam cogā pluribus sigula: posterioribus priora dimittere.

C. Plinius Rufoni suo salutem.

Ignificas legisse te in quadam epistola mea iussisse Verginum Ruffum inscribi sepulchro suo: hic situs est ruffus pulso qui uindice quondam Imperium asseruit

non sibi sed patriæ:repræhēdis quod iusserit: addis etiā me-
lius rectiusq; frontinum quod uetuerit omnino monumē-
tū sibi fieri: meq; ad extremū quid de utroq; sentiam con-
sulis: utrūq; dilexi: miratus sum magis q̄ tu repræhēdis atq;
miraris ut nō putarē satis unq; posse laudari cuius nūc mihi
subeunda defensio est: omnes ego qui magnum aliquid me-
morandumque fecerunt non modo uenia: uerū etiā laude
dignissimos iudico: si ī mortalitatem quam meruere sectā-
Victurique nominis famam supremis etiā titulis prorogare
nituntur: nec facile quenq; nisi uerginium iuenio: cuius tāta
in prædicando uerecundia: quanta gloria ex facto: ipse sū te
stis familiariter ab eo dilectus p̄batusq;: semel omnino me
audiente prouectum ut de rebus suis hoc unum referre ita
secum aliquādo eluuium locutū: scis uergini quæ historiæ
fides debeat: proinde si quid ī historiis meis legis aliter ac
uelles rogo ignoscas: ad hæc tu o eluui: eluui: o elui: nec tu
ignoras ideo me fecisse quod feci ut eēt liberum nobis scri-
bere quæ libuisset: age dum hunc ipsum frontinū ī hoc ipso
in quo patior tibi uidetur & pressior comparemus: uenit ex
trui monumentum: sed quibus uerbis īpenſa monumenti
supuacua est: memoria nostri durabit si uitam meruimus:
an restrictius arbitraris per orbem terrarum legendū dare
duraturam memoriam suam: quam uno ī loco duobus uer-
siculis signare: quod feceris: quanq; non habeo p̄positū illū
rephendendi sed hunc tuendi: cuiusq; potest apud te iustior
esse defensio quam ex collatione eius quem prætulisti: meo
quidem iudicio neuter quidem culpandus: quorum uterq;
ad gloriam pari cupiditate diuerso itinere cōtendit alter: dū
expetit debitos titulos: alter mauult uideri cōtēpsisse. Vale.

C. Plinius Venatori suo salutem.

Va uerò epistola tanto mihi iucundior fuit: quanto
longior erat: præsertim cum de libellis meis tota lo-
queretur: quos tibi uoluptati esse non miror: cum omnia

nostra perinde ac nos ames: ipse tum maxime uidebas gra-
ciles quidem: uberiores tamen quam expectaueram colligo: si
colligere est non unquam decerpere uam: torculum iuifere: gu-
stare: de lacu mustum obrepere urbanus qui nunc rusticis
praesunt meque notariis & lectoribus reliquerunt. Vale.

C. Plinius Seuero suo Salutem.

Agna me sollicitudine affecit passieni Pauli ualitudo:
& quidem plurimis iustissimisque de causis: uir est opti-
mus: nostri amatissimus, honestissimus: praeterea in lit-
teris ueteres aemulationes exprimit, reddit proPERTIUM in primis
a quo genus ducit: uera soboles: eoque simillima illi in quo ille
praecipuus: Elegos eius in manum sumpseris leges opus ter-
sum: molle: iucundum, & plane in Propertium: idque optime
scriptum: nuper ad Lyrica deflexit in quibus ita Horatium ut
in illis illum alterum effingi putes: si quid in studiis cognatio
ualet: & huius propinque magna uarietas: magna mollitas:
amat ut qui uerissime dolet: ut qui impatientissime laudat: ut
qui benignissime ludit: ut qui facetissime omnia denique tamquam
singula absoluit: ego pro hoc amico: pro hoc ingenio: non mi-
nus aeger animo quam corpore: illum tandem ad me recepi:
gratulare etiam litteris ipsis quae ex periculo eius tantum di-
scrimen adiere quantum ex salute gloriae consequent. Vale.

C. Plinius Maximo suo Salutem.

Requenter agenti mihi euenit ut centumuirum: Cum
diu se intra iudicium auctoritate grauitateque tenuisset:
omnia repente quasi uicti coactique consurgerent laudaretque
frequenter: e senatu famam quale maxime optaueram: retu-
tuli: nunquam tamen maiorem cepi uoluptatem quam nup-
ex sermone Cornelii taciti: narrabat sedisse circensibus proxi-
mis equi ro. hunc post uarios eruditosque sermones requisisse.
italicus es an prouincialis: se respondisse nosti me? & quidem
ex studiis: ad hoc illum tacitus an plinius? exprimere non pos-
sum quam sit iucundum mihi quod nomina nostra quasi

litterarum propria non hominum litteris redduntur quod
uterque nostrum his etiā ex studiis notus quibus alter igno-
tus est: accidit aliud āte paucos dies simile: recūbebat mecū
uir egregius Fabius Ruffinus super eum municeps ipsius q̄
illo die primum uenerat ī urbem Ruffinus demonstrās me:
uides hunc: multa deinde de studiis nostris: & ille plinius ē
inquit uerum fatebor capio magnum mei laboris fructum
an si Demosthenes iure lætatus est qđ illū manus attica ita
nos citauit : ego celebritate nominis
mei gaudere non debeo: Ego uero & gaudeo & gaudere me
dico: neq; enim uereor ne iactātor uidear cum de me aliogē
iudicium nō meum præferro: præsertim apud te qui neq; ul-
lius inuides laudibus & faues nostris, Vale.

C. Plinius Luperco suo Salutem.

Ixi de quodā oratore sæculi nostri recto quidem &
sano: sed parum grādi & ornato ut opinor apte: nihil
peccat: nisi quod nihil peccat: debet enī orator erigi:
attoli: interdū etiā efferuescere: efferri: aut sæpe accedere ad
preces: nam plerumq; altis & excelsis adiacent abrupta: tu-
tius per plana sed humilius & depressius: item frequentior
currentibus q̄ reptantibus lapsus & his nō labētibus nulla
illis: nonnulla uis etiā si labantur: nam ut quædam artis: ita
eloquentiā nihil magis quam ancipitia cōmendant: uides q̄
fune in summa nitunt̄ quātos soleant excitare clamores cū
iā iamq; casuri: sunt enī maxima mirabilia quæ maxime ex-
pectata maxime periculosa ut quæ græce magis exprimunt
ideo ne qua cōpar gubernatoris ē uirtus
cū placido aut cōturbato mari uehit: tunc laudante nullo il-
laudatus inglorius: subit portū: at cū stridunt funes: turbat
arbor: gubernacula gemunt: tunc ille clarus: & diis maris
proximus: cur hæc: quia uisus est mihi ī scriptis meis anno-
tasse quædā ut timida: quædā ut sublimia: aut improba audiē-
ti: aut nimia quæ ego plena arbitrabar: plurimū autē referē

reprehendenda annotes: an insignia: omnis enī aduertit qđ
eminet & extat: sed acri intentione iudicandū ē imodicū sit
an grande: altum an enorme atq; ut homerum potissimum
attingam quē tantundē alterutrā in partem potest fugere.

& totum illud.

Sed opus ē examine: incredibilia sunt hæc & imania ac
magnifica: cælestia: nec nunc ego mei similia aut dixisse aut
posse dicere puto nō ita isanio: sed hoc itelligi nolo: laxados
esse eloquētiae frænos: nec angutissimo gyro igenioꝝ ipe-
tus refringēdos: At enī alia cōditio oratoꝝ: alia poetaꝝ. q̄si
uero. M. Tullius minus audeat: quanq̄ hūc omitto neq; enī
ambigi puto. Sed Demosthenes ipse ille norma oratoris &
regula non se cohibet cū primum cum dicit illa notissima
& rursus

iam quid audiētibus illo pulcherrimo excessu
quid hæc breuiora superioribus sed audacia paria:
ex eadem nota

Simile his

Et ibidem

Et dixerat

& deinceps

Nec satis

adhuc

Et mille talia ut prætereā quæ ab æschine
uocant: in cōtrariū incidi dicens huc quoq; ab
m

ista culparis: Sed uide quāto maior sit q̄ rephēdit̄ ip̄o repræ
hēdēte: & maior ob hęc: ī aliis enī uis: ī his grāditas eius elu
cet. Nū aut̄ æschines ipse iis q̄ ī Demosthenē carpebat absti
nuit?

Iterum alio

quod adeo probauit ut repetat.

iam illa commodius pressiusq̄

& alia

Expecto ut quædā ex hac epistola ut illud gu
bernacula gemūt & diis maris proximus: iisdē notis quibus
ea de quibus scribo cōfodias. Intelligo enī me dū ueniā pri
oribus peto ī illa ipsa q̄ annotaueras icidisse. Sed cōfodias li
cet dūmō iā nūc destines diē quo & de illis & d̄ his corā exi
gere possimus: Aut enī tu me timidū: aut ego te temerariū
faciā.

C. Plinius Laterano suo Salutem.

Vanta potestas: quanta dignitas: quanta maiestas: q̄
tum deniq̄ numē sit historiæ cū frequenter alias: tū
pxime sensi: recitauerat qdā uerissimū libꝛe: partēq̄
ētus ī aliū diē reueruauerat. ecce amici cuiusdam orantis ob
secrantisq̄ ne reliqua recitaret: tantus audiendi quæ fecerit
pudor: q̄bus nullus faciēdi quæ: audire erubescūt? Et ille q̄
dē p̄stitit quod rogabat: sinebat fides: liber tamen ut factū
ipsum manet: manebit legeturq̄ semper tanto magis & nō
statim: Citātur enim homines ad agnoscēda quæ differūt.

C. Plinius Romano suo Salutem.

Ost longū tempus epistolas tuas tres pariter recepi:
omnes elegātissimas amātissimas & q̄les a te uenire
p̄sertī desideratas oportebat: quarū una iniungis mihi iocū
dissimū ministeriū ad Plotinā sanctissimā fœminā p̄ferāt:
eadē commendas pupillū artemisiū: statī præstiti qd̄ pete
bat. Indicas etiā modicas te uidebias collegisse. cōmūis hęc

mihī tecū: quāq̄ ī diuersissimam partem terrarū querelā ē:
Altera epistola nūtiās multa te nūc dictare, nūc scribē q̄bus
nos repræsentēs: gratias ago: agerem magis si me illa ipsa q̄
scribis aut dictas legere potuissē: sed erat æquū ut te mea
ita me tua scripta cognoscere etiam si ad aliū q̄ ad me ptine
rēt: polliceris ī fine: cū certi de uitæ nostræ ordinatiōe aliqd
audieris: futurę te fugitiuum rei familiaris: statimq; ad nos
euolaturę qui iā tibi cōpedes nectimus quas effrīgere nullo
modo possis: Tertia epistola continebat eē tibi redditā ora
tionē pro Damo quis eā uberiorē quam dicētē audiente te
fuerit: Est uberior: multa ē: postea enī: in tertia dicis alias te
litteras curiosius scriptas misisse: An accepim quæris: non ac
cepi eas: accipere gestio: p̄de priā quaq; occasiōē mitte: ap
positis qdē usuris q̄s ego nūc partius possi cētēsīmā putabo.

C. Plinius Rustico suo Salutem.

T fatius unū aliqd īsigniter q̄ facerē plura mediocri
ter: si nō possis unū aliqd īsigniter: qd̄ ītuens, ego ua
riis me studiōq; generibus nulli satis cōfusus experior: p̄de
cū hoc uel illud leges: ita sīgulis: ita ut nō sīgulis dabis an
cæteris artibus excusatio ī nūero litteris durior lex: ī q̄bus
difficilior effectus ē: qd̄ autē ego de uenia q̄si īgratus: nā si
ea facilitate p̄xima acceperis: q̄ priora: laus potius sperāda:
q̄ uenia obsecrāda ē: mihī tamē uenia sufficit. Vale.

C. Plinius Caninio suo Salutem.

Ncidi ī materiā uerā sed simillimā fictæ: dignāq; scho
lastico altissimo planeq; poetico īgenio: īcidi autē dū
sup coenā uariā miracula hīc īde referūtur: magna auctori
fides, tamē si qd̄ poeta cū fide: is tamē auctor: cui bene uel hi
storiā scripturū credidisses: Est ī Africa Hipponēsis colonia
mari p̄xima: adiacet nauigabile stagnū: & hoc ī modū flumi
nis est uariū: demergit: qd̄ uice alterna put æstus aut rep̄ffit
aut īpulit: nūc inferē mari: nunc reddiē stagno: oīs hīc æstus
piscandi nauigandi atq; etiam natandi studio tenet: maxi
m ii.

me pueri quos otium lususque sollicitat: his gloria & uirtus altissime puehi: uictor ille qui longissime ut littus ita simul natus res reliquit: quod hoc certamine, puer quidam audetior ceteris in uel teriora tendebat: Delphinus incurrit: & nunc praecedere puerum nunc sequi: nunc circumire postremo subire deponere iterum subire trepidantemque praeferre: primum in altum: mox flectit ad littus: reditque terrae & aequilibus, serpit per coloniam fama: concurrere omnes: ipsum puerum tanquam miraculum aspicere: interrogare: audire: narrare: respondere, postero die obsidet littus: praespectat mare: & siquidem mari simile natus pueri: inter hos ille sed cautius: Delphinus rursus ad tempus rursus ad puerum fugit: uenit puer: fugit ille cum ceteris delphinis quasi iuuet & reuocet: exiliunt: mergunt: uariosque orbes implicat expeditque: hoc altero die: hoc tertio: hoc pluribus donec homines inuitos mari subiret timendi pudor: accedunt & alludunt & appellant tangunt etiam praetractantque praevente: crescit audacia & experimento maxime puer qui primus exptus est: adnatus insiliit ergo ferre refertque agnoscere se ex mari putat meat is se neuter timeat: huius fiducia: mansuetudo illius augeat: nec non aut pueri dextra laeuaque simul eunt hortantes monentesque, ne timeat id quoque mirum: delphinus alius tantum spectator & comes: Nihil enim simile aut faciebat aut patiebat: sed alterum illum ducebat reducebatque puerum: ceteri pueri incredibile tam uerum tamen

quam priora delphinum gestatorem collusoremque puerorum: in terra quoque extrahi solitum harenisque siccatum ubi incaluisse in mare reuolui, constat octauium habitum legarum proco. i. littus educto religione praua supfudisse unguentum: cuius illum nouitatem odoremque in altum refugisse: nec nisi post multos dies uisum laeguidum & moestum: mox redditus uiribus priorum lasciuiam & solitum uisum esse seria repetisse: confluebant omnes ad spectaculum magistratus: quoque aduentu & mora modica respublica nouissimum partibus atterebat: postremo locus ipse quietem suam se

cretumq; perdebat. placuit occulte interfici: ad quod coibatur. Hæc tu qua miseratione qua copia deflebis: ornabis attolles: quanquam non est opus affigas aliquid aut adstruas: sufficit ne ea quæ sunt uera minuantur. Vale.

C. Plinius Tranquillo suo Salutem.

Xplica æstum meum: audio me male legere duntaxat uersus: orationes enī cōmodius: & tanto minus uersus cogito: ergo recitaturus familiaribus amicis experiri libertū meū hoc quoq; familiare quod elegi nō bene sit melius lecturus: si tamen nō fuerit pturbatus. Est enī tam nouus lector: quā ego poeta: ipse nescio qd illo legente interim faciā: sedeā defixus mutus & similis otioso: an ut quāda quæ pronuntiabit murmure oculis manu psequar? sed puto me nō minus male saltare quam legere. Iterū dicā: xplica æstum meum uereq; rescribe num sit melius pessime legere: quam ista uel non facere uel facere. Vale.

C. Plinius Appio suo Salutem.

Ibrum quem misisti & accepi & gratias ago: sū tamē hoc tēpore occupatissimus: Ideo nōdū eum legi: cū aliquid ualidissime cupiā sed ea reuerētia cū litteris ipis scriptis tuis debeo ut sumere illa nisi uacuo animo irreliosum putē. diligētia tuā i retractādis opibus ualde pbo: Est tamen aliquis modus primumq; nimia cura deterit magisquā emendat: deīde qd nos recētioribus reuocat: simulq; nec absoluit priora & inchoare posteriora non patit. Vale.

C. Plinius Fusco suo Salutem.

Væris quemadmodū i thuscis diem æstate disponā. Euigilo cum collibuit plerunq; circa horam primā: sæpe ante: tardius raro: clausæ fenestræ manēt: miræ enī cū silentiū & tenebræ ab his quæ aduocant abductis: & liber & mihi & relictus nō oculos animo sed animū oculis sequar: q eadē quæ mens uidet quotiēs nō uidēt alia: cogito si quid i manibus: cogito ad uerbum scribenti emendatque similis: nunc plura uel difficile uel facile componi teneri ue

potuerunt: notariū uoco & die admissō quæ formauerā re-
uocantur rursusq; dimittit: ubi hora quarta uel quinta: neq;
enim certum dimensumq; tēpus ut dies suasit ī xystum me
uel cryptoporticus cōfero: reliqua meditor & dicto: uehicu-
lū ascendo: ibi quoq; idē quod ambulās aut iacēs: durat in-
tētio mutatiōe ipsa referta paululū redormio: deīde ambu-
lo: mox orationē græcā latinā ue clare & intente non tam
uocis causa q̄ stomachi. Iterum ambulo ungor lauor coenā
tī: mihi cū uxore uel paucis liber legi: post coenā comoedia
aut lyristes: mox cum meis ambulo quorum in numerū sē
eruditi: uariis sermonibus uespera extenditur: & quanquam
longissimus dies bene conditur: nōnūq; ex hoc ordine aliq;
mutatur: Nam si diu tacui uel ambulauī post somnū demū
lectionemq;: nō uehiculo: sed quod breuius: quod uelocius
equo gestor: interueniūt amici ex proximis oppidis partēq;
diei ad se trahunt: interdūq; lasso mihi opportuna interpel-
latione subueniunt: uenor aliquando: sed nō sine pugillari-
bus ut quamuis nihil ceperim: non nihil referam: datur &
colōis ut uidef ipsas nō satis tēporis: quoq; mihi agrestes q̄-
relæ litteras nostras & hæc urbana opa cōmendāt. Vale.

C. Plinius Paulino suo Salutem.

Ec tuæ naturæ est translatiua hæc: & quasi publica
officia familiaribus amicis cōtra ipsorum cōmodū
exigere: Et ego te cōstātius amo quam ut uerear nec
aliter ac uelim accipias ni me kal. statim cōsulē uidero: præ-
sertim cū me necessitas thuscianog; prædiorū plures annos
ordinatura detineat: ī qua mihi noua cōsilia sumenda sunt:
Nam priore iusto quāq; post magnas remisiones reliqua cre-
uerunt: inde pleriq; nulla iam cura minuendi æris alieni qd
desperant posse persolui: rapiunt etiam consumuntq; quod
natura est ut qui iam putant se non sibi placere occurrere:
dū ergo augescentibus intus & medendū ē & medendi una
ratio: si nō nūmo sed partibus locū ac inde ex meis aliquos
opis exactores custodes fructibus ponam: & alioqn nullum

istius genus reditus q̄ quod terra cælū amnis refert, ad hoc magna fidē acris oculos: numerosas manus poscit: exprimēdū tamē & quasi ī ueteri morbo quaelibet mutatiōis auxilia tētanda sunt: uides quā nō delicata me causa obire primum cōsulatus tui diē nō sinat: quē tamen hic quoq; ut præsens uotis gaudeo: gratulatione celebrabo. Vale.

C. Plinius Saturnino suo Salutem.

Go uero Ruffū laudo nō qa tu ita ut facerē petisti: sed qa ille ē dignissimus: legi enī librū oībus numeris absolutū: cui multū apud me gratiæ amor ipsius adiecit: iudicauī tamē: neq; enī soli iudicat q̄ maligne legūt. Vale.

C. Plinius Mustio suo Salutem.

Aruspiciū reficiēda ē mihi ædes: cæteris ī p̄diis ī melius ī maius uetus sane & angusta cū sit aliqd: cū statio die frequētissima. Nā idibus septēbribus magnus e regiōe tota coit populus: multæ res agūt: multa uota suscipiunt: multa reddunt sed nullū in pximo suffugiū aut ībris aut solis: uideor ergo munifice simul religioseq; facturus: si eadē q̄ pulcherrimā extruxero addidero porticus: ædi illam ad usū deæ: has ad hominū: uelim ergo emas quatuor marmoreas colūnas cuius tibi uidebit̄ generis: emas marmora q̄bus solū: q̄bus parietes excolant̄: Erit etiā faciundū ipsius deæ signū quia antiquū illud e ligno quibusdā uetustate sui partibus truncatum est: quantum ad porticus nihil interim occurrit quod uideatur statim esse repetendum: nisi tamen ut formam secundum rationem loci scribas: neq; enī possū circundare templo. Nam solum tēpli hinc flumine & abruptissimis ripis: hinc uia cīgitur. Est ultra uiam latissimū prætium: in quo satis apte contra templum inuenies qui soles locorum difficultates arte superare. Vale.

C. Plinius Fusco suo Salutem.

Cribis p̄gratas tibi fuisse litteras meas q̄bus cognouisti quēadmodū in thuscis otiū æstatis exigerē: req̄ris qd̄ ex hoc ī laurētino hyeme permutet. Nihil nisi

quod meridianus somnus eximitur multumq; de nocte uel ante uel post diem sumit; & si agendi necessitas instat; quæ frequens hyeme non iam comædo, uel lyristæ post coenam locus; sed illa quæ dicta ut identidè retractant; ac simul memoriæ frequenti emendatione proficiunt. Habes æstate hyeme consuetudinè nō addas huc licet uere tantū: num quæ intra hyemem statim æstatemq; mediam ut nihil de die perdunt de nocte paruolum acquirunt. Vale.

C. Plinii Secundi Nouocomensis Oratoris Facūdiffimī
Epistolarum Liber Octauus & Vltimus Explicit.

F I N I S.

Impressum quidem est hoc opus Taruisii per Magistrū
Ioannem Vercellium. Anno salutis, M. cccclxxxiii.

